

Brassói Lapok

Előfizetési példány

Árusításba nem bocsátható

XXIX. évfolyam

244. szám

Főszerkesztő:

Szele Béla dr.

Szerda

1933. évi október 25

ELŐFIZETÉSI ÁRAK: Belföldre: postai szétküldéssel havonként 60 lej, postautalványon átutalva, vagy a kiadóhivatal pénztárához befizetve. Aki pénzbeszedő megbízott útján fizet, az beszedési díj címén Brassóban további 2 lej, vidéken 6 lej fizet havonta. — Kézbesítési díj havonként 8 lej. — Külföldre negyedévre 300 lej, félre 600 lej, egész évre 1200 lej. — Magyarországon negyedévre 12 pengő, félre 24 pengő, egész évre 48 pengő. — **HIRDETÉSEK** díja hirdetési oldalon 5 lej, páros (bal) szövegdoldalon 6 lej, páratlan (bal) szövegdoldalon 5 lej négyzetcentiméterenként. Hirdetési díjak előre fizetendők. Szerkesztőség és kiadóhivatal: Brassó, Károly király-utca 56-58. Telefonszámok: kiadóhivatal 82., szerkesztőség 83.

MA: LÁSSUK MAROSVÁSÁRHELYT!

A mozgósított bacillusok

A világ még diplomáciai aktusok zajától hangos, a delegátusok a világkére üritik poharaikat a genfi banketteken, jegyzékek jönnek, jegyzékek mennek, de a horizontra véres ajakkal rajzolódik már egy eljövendő — és agylátszik: elkerülhetetlen — új világháború konturképe.

A hitleri Németországnak a Népszövetségből való kilépésével egyidőben egy német emigráns lap azt a hírt röppentette világgá, hogy a berlini „Robert Koch Institut” bizalmas körrel fordult az összes német szerológiai és bakteológiai intézetekhez, melyben kimerítően tájékoztatja azokat a baktériumtenyésztés legújabb és legcélszerűbb módszereiről.

A „Robert Koch Institut” cirkulárában nem közli, miért fontos, hogy minden vidéki német városban bacillusokat tudjanak tenyészteni, de aki az utóbbi esztendőben figyelemmel kísérte a világsajtó idevágó közléseit, bölcsen tudja, hogy Németország fegyverkezni s a gyalogság, lovasság, tüzérség, mérőegységek mellé új fegyvernemet sorozott, a baktériumok néma és mégis oly félelmeies hadseregét.

Új „vitéz” legenda készül a gyógyításnak szentelt orvosi laboratóriumokban, a kolera, a tífusz, a lépfene, a pestis, a feketehimlő, a szifilisz kórokozói készülnek elhagyni gondosan elzárt rejtékhelyeiket, hogy adott pillanatban fellépjenek a világtörténelem színpadára és kecses pukedlivel átvegyék a főszerepet az emberiség kerge tragikomédiájában. Mert a dolgok minden tragikumát mellőzve is nevetető a látvány, midőn az orvos, akinek kezei közé betegnek lúdvét, a gyógyulás reményességét helyezte a társadalom, egy merész elhalálozással, esküjét és hivatását megtagadva, vérben forgó szemekkel gyilkolni készül.

Nem az aranygallérral ékített katona, de a klinikák fehérgömbös professzorai lesznek az új háború marsalljai, hadseregük pedig lebirhatatlan és kifogyhatatlan: a bacillus. Jó katonaanyag, zsoldot se kér, táplálékát maga szerzi meg magának az emberi tördökben, májakban, vesékben, nyákhártyákban és kölszövetekben; megbízható, soha fel nem lázad és még nem adja magát.

Ha idők és idegünk volna még hozzá, most igazán el lehetne mélni az emberi nem csodálatos útján, mely menthetetlenül zsákutcába vezet. A technika, a gép, ahelyett, hogy szebbé és kényelmesebbé tette volna az életet, elvette kenyerét az embernek és most a medicina, ez a szamaritánus tudomány kezd el fonákjára fordított feladatát, az öldöklést.

Mennyi idealizmus, zsenialitás, önmegtartózkodás, éjt nappalá tevő munka eredménye fekszik a „Robert Koch Institut” bacillus-tégelyében, hány tudós, hány emberbát áldozatába került, míg felfedezték és kitenyésztették a járványos betegségek kórokozóit, hogy megfigyelhessék életüket, ellenálló képességüket és védekezni tudjanak ellenük. S mindezt a munkát, zsenialitást, idealizmust, emberbarátságot egy örült rezsim szenttörli kiáltással a megcsúfolt, kétségei közt fetrengő ember ellen sorakoztatja.

Robert Koch nevével viseli az intézet, melyből a bacillus-háború gondolata és törekvése kiindult. Robert Koch a t. b. c. bacillus felfedezője, neve aranybetűkkel tündöklő az emberi kultúra történetének lapjain. És Hitler most ezzel a névvel indul harcba az ember ellen, aggasztányokat, asszonyokat, gyermekeket sem kímélve, a tonton düh transzában, mint valami megszállott hoszorkány, parafuszt hint ivóvizünkbe és kolerát szór vacsoránkba.

Egy aváji orvosi folyóirat a minap statisztikát közölt a rákkutatással kapcsolatban. Megtudtuk belőle, hogy a rákgógyítás problémájának megoldásával egyedül Németországban közel ötezer orvos foglalkozik. Ötezer orvos végez kutatásokat, fáradságos kísérleteket, hogy közelebb jussanak az áhított célhoz, mely gyógyulást és enyhülést hoz majd a milliónyi rákbetegnek.

Mit szabad és mit nem szabad:

Letartóztatták Constantinescu egyetemi tanárt, a fasizmus elleni-liga elnökét

Kisenev, október 24

Nagy meglepetést keltett Besszarábia fővárosának haladó szellemű körében, hogy a rendőrség vasárnap délelőtt őrizetbe vette Constantinescu Jasi teológiai tanárt az Országos Fasizmuselleni Liga elnökét, továbbá a szövetség besszarábiai szervezetének még négy vezetőtagját.

Az országsszerte ismert nevű egyetemi professzor letartóztatása azzal a tüntetéssel kapcsolatosan történt, amelyet a fasizmus és hitlerizmus romániai terjedése ellen alakult liga tagjai vasárnap Kisenevben rendeztek. Itt is körülbelül ugyanaz történt, mint néhány héttel ezelőtt Kolozsváron. A liga tartományi szervezete tegnap délelőttre népgyűlést

hívott össze, amelyet azonban a rendőrség nem engedélyezett. A hatósági tilalom ellenére is nagyszámú tömeg gyűlt össze s tüntető menetben felvonult az ügyesség elé, ahol hevesen tiltakozott az ellen, hogy a hatóságok betiltották a szabályszerűen bejelentett gyűlés megtartását. A helyi szervezet több vezetője beszédet is tartott ebben az értelemben.

A rögtönzött gyűlést a csendőrséggel megerősített rendőrség hamarosan szétszórta s előzetes letartóztatásba helyezte a vezetőket. A tüntetés kapcsán vették őrizetbe Constantinescu Jasi professzort is.

Csak a minap történt, hogy a kormány hivatalos lapja, a Dreptatea, ér-

lyesen visszautasította a francia sajtó egy részének azt a vádját, miszerint a kormány feltűnő jóindulattal kezeli a jobboldali szélsőséges mozgalmakat. S ugyan csak a napokban volt szó arról, hogy Mironescu belügyminiszter követelésére Popovici igazságügyminiszter állítólag visszavonta azt a körrendeletét, amelyben — ismét csak állítólag — jobboldali elemekkel szemben türelmes bánásmódra utasította az ügyességeket. A kisenevi letartóztatások nem igen mutatnak arra, hogy a kormány komolyan gondolna a szélsőjobboldali mozgalom megfékezésére, mert ha így volna, csak örülnie kéne annak, hogy a haladó szellemű és demokratikus közvélemény lelkesen támogatja ebben a feladatában.

Borzalmas vasúti szerencsétlenség a Ploesti-Szinaja közötti vonalon

Három halott, számos súlyos sebesült

A vasút kára meghaladja a 4 milliót

Bukarest, október 24

Súlyos vasúti szerencsétlenség történt a szombatról vasárnapra virradó éjszaka 11 óra tájban a Ploesti és Sinaja közötti vonalszakaszon, Valea Largă állomásánál.

A 3417 számú tehervonat, amely ciszternákban nyers petrolumot szállított és amelyet két mozdony vontatott, Comarnic-ről Sinajába tartott. Valea Largă állomáshoz érve, az ügyeletes hivatnok és az állomás személyzete megdöbbenve vette észre, hogy

a tehervonat az adott jelzések ellenére nem áll meg, sőt nem is lassít, hanem mintegy 40 kilométeres sebességgel átszáguld az állomáson s újból kiút a nyílt pályára.

Ezekben a pillanatokban ért az állomáshoz ellenkező irányból, azaz Sinaja felől, két egybekapcsolt szabad mozdony, amelyek közül az elsőt Ioan Stefan, a másodikat pedig Bujoreanu Vasile mozdonyvezető kezelte.

A szintén meglehetősen gyorsasággal befutó két szabad mozdony a váltók közöttében rettenetes erővel rohogott be-

le az állomásról kiszáguldó tehervonathoz, illetve annak első mozdonyába, amelyet Caramzuc Sándor vezetett.

Az összeütközés olyan heves volt, hogy a két szabadon futó mozdony közül az első lerempült a pályatestről s legurult a mélységben csobogó Prahoya-folyóba. Szétzúzva egy táviró-póznát, s ezáltal szétszakítva a telefonhuzalokat. Kiskilott a második mozdony is, amely emellett szintén összetört. Súlyos sérüléseket szenvedett a tehervonat második mozdonya is, amelynek a kazánja felrobbant s a tűz szikráitól kigyúlt a petroleum-vonat nyolc kocsija.

Ezek is egymásután robbantak fel s így a vonalszakasz majdnem 200 méter hosszúságban szétrombolódott.

A borzalmas karambolnak három halott és számos súlyosan sebesült áldozata van.

Holtan húzták ki az összezúzódt tehervonat romjai alól Draghici Bucur, Petre Gherghé és Tatomirescu Banica fékezőket, akik mindhárom többgyermekes családos emberek voltak.

Előbb összetörték őket a petroleum-

vasonok, majd széné égtek a felrobbant és lángoló nyersolajban.

Fején és lábán súlyosan megsebesült Zarnescu Mihály, a tehervonat vezetője, Stana Marin fékező és Ion Vintila, a tehervonat mozdonyának a fűtője. A két utóbbi életveszélyes zúzódásokat és égési sebeket szenvedett.

A még vasárnap reggel megtartott vizsgálat megállapította, hogy a halálos karambolért Caramzuc Sándort, a tehervonat első mozdonyának a vezetőjét terheli a felelősség, mert

a leadott jelzések ellenére nem állott meg Valea Largă állomáson, hanem 35-40 kilométeres sebességgel vezetett át vonatát.

A hanyag és önféjű mozdonyvezetőt azonnal felfüggesztették állásából és átadták a prahovai ügyvétszéknek.

A katasztrófa mintegy 4 millió lejnyi kárt okozott a vasútnak.

Az erősen megrongálódott vonalszakaszt különben még a vasárnap délelőtti folyamán teljesen rendbehozták. A vonatok emiatt több órás késéssel közlekedtek.

kortársra írást, aki hatalmi téholyában nem ismer gátat és kegyelmet s egyetlen Szent Bertalan éjszakává avatja az epochát, melyben élünk és undok nyavalyák által elvesznünk adatott.

A kortárs borzongva várja már a jövőt és zaklatott fantáziájában gigantikus méretűvé duzzad a hitleri bajusz, mely elsepréssel fenyegeti mindazt, amit évszázadok munkája és vágyakozása alkotott és felépített.

Mihalache az adósoknak ad igazat

Egész sereg szervezet és párt követelte a moratórium meghosszabbítását és a konverzió kiterjesztését

A temesvári adósok viharos gyűlése

Bukarest, október 24.

Még csak pár hét van hátra a parlamenti ülésnek szokás szerint egy teljes hónapig elhalasztott megnyitására s ennek megfelelően napról-napra élénkebbé válik a belpolitikai aréna. Az ellenzéki pártok gyűlései egyre sürübbé válnak azoknak a „kormánybuktató” akcióknak a jegyében, amelyeket mindegyik kormányképes párt szervez és folytat, hogy fokozza esélyeit az utódlásra.

Ami azonban már most rendkívül mozgalmassá teszi a közéletet, nem annyira a politikai tülekedés a hatalom utódlásáért, mint a különféle adósságrendezési igázgatások hevesebb fellépése a tavasszal adott moratórium meghosszabbításáért és a konverzió minél általánosabb jellegű kiterjesztéséért.

A hatalomért és a gyökere adósságrendezésért folyó harc növekvő zajától visszhangzott tegnap a főváros, amelyben egy tucatnyi kisebb-nagyobb gyűlést tartottak a politikai és gazdasági érdekszervezetek.

AZ OLIBERALIS-PART

esupán a főváros Fekete-kerületében nem kevesebb, mint

17

népgyűlést tartott. Amelyeken a szónokok élesen bírálták a kormányt és azonnali távozását követelték. Az egyhanguan elfogadott határozatokban a népgyűlések elsősorban az ellen keltek ki, hogy a nemzeti-parasztpárti kormány már két teljes esztendője ideiglenes bizottságokká igázgatgatja a kerületet, amely pedig liberális többségű rendes tanácsot választott. Utóljára felszólítják a kormányt, hogy térjen vissza a törvényességhez s haladéktalanul írjon ki új választásokat ebben a kerületben.

A LUPU-PART

szintén a Fekete-kerületben gyűlésezett. A szónokok itt kizárólag a kormányt okolták a kétségbeesett adónyomor miatt, munkanélküliség és nyomor miatt, majd szintén követelték a közéleti választások kiírását. Elhatározták, hogy tüntetni fognak az ideiglenes bizottságok rendszere ellen s magát az uralkodót fogják kérni, hasson oda, hogy a kormány térjen vissza a törvényesség útjára.

AZ IFJULIBERALISOK IS

hallatnak magukról, ők azonban a főváros Sarga-kerületében rendeztek népgyűlést. A képviselő-szónokok hangzottak, hogy a párt a tömegekre kíván támaszkodni s ezért képviselő-csoportja a parlament elé viszi valamennyi társadalmi réteg sérelmeit. Programba vették a munkások követelése érvényesítését, valamint a jelenlegi kormány túlzott adópréselési politikájának a megváltoztatását.

VARJUNK AZ OROSZ-JAPAN HÁBORÚIG, MERT AKKOR UJRA MEGGAZDAGSZIK AZ ORSZÁG...

A konverzió problémájával kapcsolatban tartott népgyűlések közül ismét az Antonescu egyetemi tanár elnöke alatt működő Tulajdonvédő Liga gyűlése volt a legzajosabb és legszenzációsabb. A liga vezére ugyanis ezalakkal is leleplezéseket fűszerezte beszédét.

Az előtte szólókkal egyértelműleg Antonescu kifejtette, hogy az adósok már semmit sem remélhetnek a jelenlegi kormánytól s javasolta, hogy a liga azokat a politikai pártokat támoassa, amelyek kormányzási programjukba vették a minden rendű és rangú adósok megmentését. Felhívta a figyelmet, hogy a liga által kiküldött delegációt Vajda miniszterelnök még eddig sem fogadta. Ezzel összefüggésben elmondotta, hogy amikor jónéhány hónappal ezelőtt módjában volt a miniszterelnökkel az adósságrendezésről beszélnie, Vajda hangoztatta, hogy az állam szegény s addig semmit sem tehet, a hibájukon kívül eladósodott rétegek érdekében, amíg újból meg nem gazdagodik.

— Várjanak, — mondotta Antonescu szerint a miniszterelnök, — amíg kitör az új orosz-japán háború, mert akkor az ország ismét meg fog gazdagodni...

Azóta majdnem egy esztendő telt el s az orosz-japán háború mégsem tört ki. Az ország viszont nyög és Vajda miniszterelnök nem akar tudni erről.

Ezzel szemben Mihalache, aki néhány nappal ezelőtt fogadta a liga küldöttségét, általában elismerte az adósok követeléseinek a jogosságát.

Antonescu szerint a kormányprát alelnöke belátta, hogy a jelenlegi konverziós törvény alkalmazhatatlan, hogy az adósok így sem képesek fizetni, s hogy

a moratóriumot nemcsak meg kell hosszabbítani, hanem még ki is kell terjeszteni.

Mihalache is azon a véleményen van, hogy a végleges adósságrendezést el kell halasztani, mindaddig, amíg el nem dől magának az ország valutájának a sorsa, azaz annak a kérdés, lesz-e itt is infláció, vagy sem?

Végül az oliberalis-párt ellen is kirohant Antonescu professzor, mert szerinte Ducák a hitelezők érdekében akarják módosítani a konverziós törvényt.

Bejelentette ezután, hogy a Tulajdonvédő Liga november 15-ikén az egész országban nagy népgyűléseket rendez s egyrészt népszavazás elrendelését, másrészt pedig nemzetgyűlés összehívását fogja követelni az adósságrendezés ügyében.

Érdekes, hogy a Tulajdonvédő Liga népgyű-

lésén megjelent a Gróza által alakított hunyadmegyei földmíves-front egy Sárba nevű képviselője, aki felolvasta szervezetük programját és követelte a moratórium meghosszabbítását, az összes adósságkategóriákra nézve.

A Tulajdonvédő Ligával egyidejűleg gyűlést tartott még több más adósszervezet is, így: a városi és falusi szanálás frontja, a kereskedő-adósok szövetsége és a gazdasági front.

Nem maradtak tétlen azonban a hitelezők sem, akiknek szövetsége szintén gyűlést tartott. Határozatukban

fájdalommal állapítják meg, hogy a kormány új moratóriumot ígér az adósoknak, nem törődve az ország és a hitelezők szenvedésével, amelyeket a jelenlegi fejtelten állapotok idéznek elő.

Itt az ideje, hogy vége legyen a makacs és tisztességtelen adósok bátorításának s hogy újra érvényesüljenek a törvények, amelyek biztosítják a munka, tulajdon és jogrend tiszt-

Temesváron is viharos gyűlést tartottak az adósok

Temesvár, október 24.

Viharos gyűlést tartottak Temesváron vasárnap délelőtt a bánági adósok, akik az elmúlt hetek folyamán szövetségbe tömörültek és a vasárnapi gyűlésük az első nagyszabású megnyilatkozásuk volt.

A gyűlésen elfogadott határozatban követelték az adósságok hetvenöt százalékkal való leszállítását és a fennmaradó összegekre 20—50 évre terjedő konverziót.

A gyűlést Pompil dr. elnök nyitotta meg. Mindenekelőtt megállapította, hogy a Bánág valamennyi községe képviseltette magát, azután hosszabb beszédben ismertette a szövetség célját és a szükséges teendőket. Az első felszólaló Popovici János szörényi megyei kisbirtokos volt, aki elpanaszolta, hogy

a bankok úgy játsszák ki a konverziós törvényt, ahogyan akarják.

Tartózsakaikat sorra átadják a Nemzeti Banknak, amely azután kiméletlen szí-

gorral hajtja be azokat, miután a konverzió nem érinti a Banca Națională követeléseit.

Deta község másfélezer adósának képviseletében Imbroane Joachim tanító beszélt és elmondotta, hogy évekkal ezelőtt

Detán mindössze három bank működött és most tizenhárom van.

A bankok az adósok szírián élőködnek. Schimmerling Armin dr. ügyvéd arra mutatott rá, hogy

hetven-nyolcvan százalékos értékcsökkenés történt és a hitelezők mégis a teljes összeget követelik, jöllehet azóta már horribilis kamatokkal megkapják a követelésük teljes összegét.

Novák Traian a kisiparosok nevében szólalt fel és hevesen támadta Stan Vidrichint, aki kártérítésért perelte az államot akkor, amikor előtörte földjét az árvíz, ugyanekkor tízezer kisiparost árvízkarosult még annyit sem kapott az államtól, hogy magának koldusbotot ve-

Az Ekcéma

Azok, akik szenvedtek ebben a kínos betegségben és éveken át türelmetlenül viszketegettek álltak ki, a Cadum kenőcs használata után rövidesen visszanyerték álmukat és nyugalmaikat. Ez a kenőcs bebiztosította hatásosságát azáltal, hogy ezer és ezer egyént gyógyított ki, akik régóta szenvedtek ekcémától, sömör-től, pörsestől, pattanástól, furunkulustól, kelevénytől, kiütéstől, csalánkiütéstől, vérkeletéstől, aranyértől, viszketegségtől, rüh-től, tályogtól, égési sebtől, csipelettől, kőrgesedéstől, ugyazintén sebesüléstől.

teletben tartását. A gyűlés szintén delegációt küldött ki a kormányhoz.

VEGET ÉRT A BRAILAI SIRALOM-HÉT

Braila kikötőváros az egész múlt hetet a siralomnak szentelte. A különféle gazdasági érdekképviseletek felsorakoztatták sérelmeiket és panaszait, amelyeket aztán vasárnap délelőtt hatalmas népgyűlés keretében foglaltak csokorba.

A gyűlésen a munkások, iparosok, kereskedők, exportőrök és a város forgalmának a fel-élénkítésében érdekelt többi társadalmi rétegek képviselői

követelték az adóterhek könnyítését, a Nemzetközi Duna-bizottság által szedett hajózási illetékek mérséklését és kedvezményes vasúti szállítási tarifa megszabását a brailai kikötőbe irányított áruk részére.

Végül táviratot menesztettek a királynak s rámutattak arra, hogy a brailai kikötő 25 esztendeje mostoha bánásmódban részesül, most pedig már olyan nyomorban tengődik, hogy elérkezett türelme végső határáig. A magas illetékek elűzik a hajókat a brailai kikötőtől. Jön a tél s Braila vérforgása mindinkább befagy. Kérlik az uralkodót, hogy személyesen győződjék meg a kikötőváros pusztulásáról.

hessen.

Petcu iskolaigazgató az ügyvédek ellen tett panaszt, mondván, hogy azok a legnagyobb lelketlenséggel növelik ügyvédi költségeikkel az adósságot. Ezek az ügyvédi költségek sokszor többet tesznek ki, mint a teljes adósság. Nem felejtette el azonban Petcu megbélyegezni a bankárokat sem, akiket a haramiakhoz hasonlít és nagyon sajnálkozik, hogy amíg a haramiakat lecsukják a bankárok szabadon garázdálkodhatnak.

A szónoklatok alatt az egybegyűlt tömeg szinte állandóan viharosan tüntetett Madgára penzügyminiszter ellen.

Gálánján ugyancsak tartott ülést a szövetség és ezen az ülésen a bánági központot a temesvári gyűlésről odautazó Petcu iskolaigazgató képviselte.

— Ha fáradt és izgatott, ha álmatlanságban és gyakori félelemérzetben szenved, ha hasgörcs, mellnyomás vagy szívtáji kínok, akkor igyék reggel éhgyomorra 1—2 pohár természetes „Ferenc József” keserűvizet, mert ez megszünteti az emésztési zavarok okait s elhárítja a vértólulást.

nem sikerült megtalálni.

A lezuhant vizirepülőgépet partra vontatták.

A halálos szerencsétlenség híre mély részvétet keltett a városban, ahol az áldozatok általános rokonszenvnek örvendtek. A vizbe fulladt pilótatisztek valamennyien résztvettek a vizirepülők nyári versenyén, amely alkalommal Turnu Severinig repültek és mindnyájan elsőrangú repülőknél bizonyultak.

A halálos szerencsétlenség ügyében a katonai hatóságok erőlyes vizsgálatot indítottak.

LAKBERENDEZÉSÉNEK

MEGVÉTELÉNÉL

LEGYEN ÓVATOS!

DE VEGYEN JÓT!

SZÉKELY RÉTI

BUTORGYÁR R.T.-TŐL TG.-MUREŞ

FIOKOK: BUCUREŞTI — BRAŞOV

Leszakadt az emelvény a boxmeccs közönsége alatt

Kinos incidens a Carnera-Paolino meccsen

Róma, október 24.

Carnera olasz és Paolino spanyol ökölvívóbajnok mérkőzése során, a melyről lapunk más helyén számolunk be, botrány és baleset is történt.

A mérkőzés közben ugyanis a nézők úgy látták, hogy Paolino fölényben van, mert Carnera nem fejtette ki teljes erejét.

Borzalmas repülőszerencsétlenség a mamajai légi kikötőben

A katonai repülőgép 4 utasa közül 3 a tengerbe fulladt

Konstanca, október 23.

A mamajai katonai hydroplánkikötőben hajmeresztő szerencsétlenség történt, a mely három halálos áldozatot követelt.

A Savoia nevű vizirepülőgép, amelyen a gépet vezető Fuică és Tarianu pilótá-főhadnagyokon kívül Cujbă és Stamatescu hadnagyok ültek, próbarepülést íkart végezni, amikor azonban 5 méter magasra jutott,

a jóval könnyebb spanyollal szemben. Mivel a helyárok is borsosak voltak s a közönség igazi küzdelmet akart látni a drága pénzért, nagy fűtőléssel adott ki-fejezést elégedetlenségének.

A mérkőzés alatt egyik emelvény leszakadt s a nézők több mint két méterre zúnantak le. Hét súlyos és több könnyű sebesültje van a balesetnek.

a gép motorhiba következtében lezuhant és alámerült. Tarianu, Stamatescu és Fuică nyomban a vízbe fulladt.

Cujbă hadnagy, aki élve menekült a partra, teljesen összeroncsolódott a nyelve és azonkívül és jelentős sebesüléseket szenvedett. Kórházba szállították, felépüléséhez azonban kevés reményűt fűznek. Stamatescu hadnagy holttestét ezideig

Lebrun is, Hitler is békeszózatot mondott

Most már Anglia ragaszkodik a leszereléshez

Még mindig bizonytalan a francia kormány helyzete

Páris, október 24.

A francia kormány sorsát a külső látszatok szerint Németország magatartása rendítette meg. Kétségtelen, hogy Németországnak a Népszövetségből való kilépése és a leszerelési tanácskozások egyoldalú megszakítása olyan hatalmas külpolitikai megrázkódást eredményezett, amely nem maradhatott hatás nélkül a francia kormány helyzetére sem. Végeredményében mégis csak a jelenlegi francia kormány kudarca volt, hogy nem tudott olyan diplomáciai béklyókat fenni Németország körül, hogy az ne vehessen magának bátorságot az elkövetett vakmerő lépésre, hanem akarata ellenére is kényszerüljön elfogadni a francia kormány által szabott feltételeket. A jelenlegi francia kormány kudarca, hogy Olaszország leplezte, vagy leplezetlenül, Németország mellett volt, Anglia pedig, annak ellenére, hogy minisztertanácsi határozattal csatlakozott le a francia leszerelési javaslatához, diplomáciájával állandóan a közeledést készítette elő Németország és Franciaország között s így önkénytelenül is biztatta Németországot.

A francia ellenzéknek a genfi kudarc adott lendületet, ez kétségtelen. Azóta azonban kiderült, hogy a francia kormány helyzete mégsem a leszerelés kérdésével tart szoros kapcsolatot, hanem inkább a belső pénzügyi bajokkal. Azokban a belpolitikai harcokban, amelyek most a francia kormány körül felelő-

tak, ma már szinte semmi szó sincs a leszerelés kérdéséről. A francia kormány helyzetének az ügye és a leszerelési kérdés szétváltak egymástól. Miután ebben a pillanatban a leszerelésről tárgyalások nincsenek, Franciaországban nem is törődnek a leszereléssel.

Ennek a gondját most már teljesen Anglia vette magára és ismételtén nagy erőfeszítéseket tesz, hogy akár a Népszövetségtől függetlenül is, de a leszerelésről szóló tárgyalások újrakezdődjenek s legalább biztassanak a siker halvány reményeivel.

A jelek azt mutatják, hogy ezek az angol erőfeszítések eredményteljesen járnak. Legalább azzal, hogy a leszerelési tárgyalások valamilyen formában újra megkezdődnek. Sir Simon erősen keresi ezt a lehetőséget. Hitler pedig enyhébb hurokat enged. Most Sir Simon és Hitler felelgetnek egymásnak. Daladier kiessett egyelőre. Helyette most a francia köztársaság elnöke maga szólalt meg s bár erőlyes szavakat mondott, mégis megnyugtatóan és kiegyenlítően esnek mérlegre a szavai a világpolitikában, mert megcáfolta azokat a híreket, amelyek szerint a francia kormány akár a Ruhr-vidékkel, akár a Saar-medencével kapcsolatban erőszakos, illetve katonai lépésekre gondolna.

A legújabb helyzet kialakulására vonatkozó eseményeket és jelentéseket alábbi sorrendben adjuk:

Sir Simon: A leszerelés elháríthatatlan szükségesség

Sir Simon angol külügyminiszter lousannei tartózkodása alatt fogadta a sajtó munkatársait és nyilatkozatot adott nekik a leszerelés kérdésében.

— Németország kilépése a Népszövetségből, — mondotta az angol külügyminiszter, — kétségkívül megakasztotta a leszerelés kérdésének munkálását. Ez azonban nem jelentheti azt, hogy most már végérvényesen megbukott a leszerelés gondolata. A további tárgyalásoknak nincs semmi lényegesebb akadály, csak éppen a formákat kell megkeresni, hogy a tanácskozások újra elkezdődhessenek.

— Nem szabad, — folytatta tovább Sir Simon, — a leszerelési kérdés kudarcáról beszélni. Ez veszedelmes is volna.

A leszerelésre föltétlenül szükség van, mert ha nem történik meg, úgy minden európai állam újra örül iramban fog a fegyverkezéshez, ez pedig már a háborút is jelenti, a melynek vagy nagyon hamar, vagy valamennyi várakozási idő után, de ki kell történnie.

Végezetül kijelentette Sir Simon, hogy An-

glia mindent meg fog tenni a leszerelési tárgyalások folytatása érdekében, mert a béke egyetlen biztosítékát a leszerelésben látja.

HITLER: NEMET-ORSZÁG NEM VÁGYIK HÁBORÚRA

Kehlheim, október 24.

Kehlheimban, az 1813-iki szabadságharc emlékére tartott nagy ünnepségen Hitler német kancellár nagy beszédet tartott. Ezt a beszédet a német és a külföldi sajtó egyöntetűen „békebeszédnek” nevezte el.

— A német nép nem vágyik a háborúra, — mondotta a kancellár. — A német nép nem akar egyebet, mint nyugalmat és békét, hogy dolgozhassék, mert dolgozni akar.

— Ha azt akarja a világ, — folytatta tovább a kancellár, — hogy Németország részt vegyen a nemzetközi értekezleteken és ott legyen a Népszövetségben is, úgy nem kell egyebet tennie, csak éppen ismerje el a németiséget egyenrangú népként.

Hitler beszédét a francia sajtó is erősen kommentálta.

Lebrun elnök: Franciaország tartózkodik az erőszaktól

Páris, október 24.

A francia köztársaság elnöke, Lebrun, Saint-Denisben nyilatkozott meg, az ottani hősi halottak emlékművének leleplezési ünnepélyén. Lebrun elnök is nagy beszédet tartott s kétségtelen, hogy a vasárnapi világpolitikai megnyilatkozások közül ennek a beszédnek van a legnagyobb jelentősége. Az elnök ugyanis egészen nyíltan célozott azokra a híresztelésekre, amelyek szerint Franciaország most, Németország viselkedése után, esetleg a katonai erőszakhoz nyúl, ahogyan azt a francia jobboldali sajtó követelte is.

— Franciaországnak nincs szüksége megfontolatlan kísérletekre, — mondotta az elnök. — Franciaország nem is gondol arra, hogy rendkívüli rendszabályokat alkalmazzon Németországgal szemben, mert Franciaország helytelennek és elhibázott dolognak tartaná a katonai fellépést, nem a maga, hanem Európa szempontjából. Franciaország meg fogja őrizni hidegvérét és előkelő nyugalmat a történelem után is.

A DALADIER-KORMÁNY HELYZETE

Páris, október 24.

A francia kormány pénzügyi javaslata, a mely a kormány sorsa fölött való döntést kétségtelenül ki fogja erőszakolni, elmaradt a vasárnapi ülésről. A vasárnapi ülésen csak a pénzügyi bizottság jelentését tárgyalták, de már ebből a tárgyalásból kiderült, hogy a javaslat betérjesztésével kapcsolatban Daladiernek meglehetősen nagy ellenállás van.

Kormánykörökben kiszivárgott hírek szerint

Daladier a javaslat tárgyalásával kapcsolatban minden egyes szakaszán felveti majd a bizalmi kérdést.

Legnehezebb dolga kétségkívül a szociáldemokratákkal lesz, akik hallani sem akarnak a tisztviselői fizetések csökkentéséről.

s máris lázas tárgyalásokat folytatnak a többi ellenzéki pártokkal. Ezek a tanácskozások azonban eddigelé semmi eredményt nem hoztak még s így ebben a pillanatban teljesen nyílt kérdés még, hogy milyen kormány következhetnék abban az esetben, ha Daladier bizalmatlanságot kap és kénytelen lemondani.

ERŐSEN MEGRENDÜLT A DALADIER-KORMÁNY HELYZETE

Páris, október 24.

Ujabbán kapott jelentéseink szerint a Daladier-kormány pénzügyi javaslatai ellen az adófizetők országsszerte nagy akcióba kezdtek. Az első tüntetés már vasárnap lejárt, Saint-Etienneben. Itt ugyanis a kormány néhány tagjával együtt a hősök emlékművének leleplezésénél megjelent Lebrun elnök is. Az elnök és a kormány tagjai ellen a felvonult elkeseredett adófizetők mérges tüntetést kezdtek, úgy, hogy katonaságnak kellett közbelépnie és a tüntetőket feloszlatnia.

E tüntetés hatása alatt vasárnap délután a párisi kamarai épületet erős rendőrkordon és katonai csapatok vették körül. A kamara épületéhez vezető utakat és a Szajna partját mindenütt rohamsisakos járőrök szűrőzték meg.

Hétfőn reggel már látszott, hogy a kormány

sorsa döntő fordulathoz érkezett. A szociáldemokrácián felül a jobboldali pártok is a kormány ellen fordultak, mert az a véleményük, hogy Daladier nem a költségvetést akarja egyensúlyba hozni, hanem inkább a baloldali többség életét kívánja meghosszabbítani azzal, hogy kikezdi a nagytőkét is.

A kora délelőtti órákban már megkezdődtek a tanácskozások. A pénzügyi javaslatot előterjesztették, azonban az általános vita erősen elhúzódik és szavazásra még mindig nem került a sor. Daladier azt kívánja, hogy lehetőleg gyorsan végezzenek a dologgal, mert öné és kormányának délután már tudnia kell, hogy hogyan áll a helyzet. A helyzet pedig elég kritikus. Politikai körök megállapítása szerint a kormány immáron csak a jobbközép szavazataira számíthat és ezekkel együtt mindössze kétszáz szavazatot képvisel a szocdemek és a szélső jobboldal 230 szavazatával szemben. Daladiernak csak abban lehet reménye,

Sloboziában így dolgozik a konkurrencia

Egy brassói kereskedő életveszélyes kalandja

Brassó, október 24.

Majdnem gyilkolt a konkurrencia a jalomitamegyebeli Slobozia városkában, ahol felháborító brutalitás történt.

Klein Pál 53 éves brassói fakereskedő, aki egy ugyancsak brassói favállalat megbízásából az ottani üzemi munkások mellett működik mint pénztáros, a vasútállomáshoz akart menni, hogy néhány levelet feladjon. Közben elhaladt a Christescu-féle favállalat raktára mellett, ahol a tulajdonos, „Hé, zsidó, miért jársz az ajtó előtt?” kiáltással többbedmagával rárontott és ököllel úgy fültövére sújtotta, hogy a kereskedő hátratántorodott. Klein, miután a hasába is rugást kapott, előrántotta revolverét, hogy támadóit elriassza, ami sikerült is.

Alig tett néhány lépést a kereskedő, a mikor Christescu társaival hátulról újra megtámadta és úgy tarkónvágta, hogy ájultan zuhant a földre.

Az eszméletlen embert azután alaposan összeverték és szemüvegét is eltörték. — Klein, amikor magához tért, ülveval, a brassói cég ottani bizományosával or-

hogyan a két részre szakadt szocdemek közül többen mellette szavaznak.

Erősen kritikusá teszi a helyzetet az, hogy az adózók Párisban is hatalmas tüntetésre készülnek a kormány, illetőleg a pénzügyi javaslat ellen.

Hétfőn délelőtti plakátok jelentek meg, melyek felszólítják az adófizetőket, különösen azokat, akik gépkocsikkal rendelkeznek, hogy a délutáni órákban gépkocsijukkal vonuljanak fel a parlament épülete elé és akadályozzák meg minden forgalmat. A felhívás szól a taxisofőröknek és az autóbussztulajdonosoknak is.

A párisi rendőrfőnök riadókészültségbe helyezte az egész rendőrséget, mert arra számított, hogy a kamara környékén délután 8—10 ezer autó vonul fel.

Legutóbbi jelentésünk szerint egész Páris izgalomban van és ez az izgalom a kamara üléstermében is erősen érezteti hatását. Daladier ismételtén felkérte a szónokokat, hogy siessenek, mert még a délutáni autótüntetés előtt fel akarja vetni a bizalmi kérdést, hogy lássa, megmaradhat-e a kormány, vagy nem.

voshoz ment, hogy súlyos sérüléseiről leletet vétesse fel. Az orvosnál nem volt okmánybélyeg, mire a bizományos a közeli trafikba szaladt.

Néhány perc leforgásával ő is orrán-száján vérezve túmolygott be az orvosi rendelőbe.

A bizományos, aki utközben összeakadt Christescuval, szintén a Klein sorsára jutott. Jellemző, hogy

Klein zsebében 13 darab ezres volt, a melynek dulakodás közben nyoma veszett.

Az összevert fakereskedő ügyvéd útjára megtette feljelentését támadói ellen, akik üzleti feltételeknek minden különösebb indok nélkül, majdnem emberölésre vétemedtek.

— Hasszorulás, rossz emésztés, erős bomlási és erjedési folyamat a gyomor-bélhuzamban, baktérium- és gombaszaporodás a természetes „Ferenc József” keserűvíz használata mellett visszafelé fordul. Számos orvos a Ferenc József vizet mindkét nemben felnőtteknek és iskolás gyermekeknek kitűnő sikerrel rendel.

ALPÁR GITTA csak sorozatos injekció segítségével tudta végigjárni a „Dubarry” vasárnapi előadását

Budapest, október 23.

A Fővárosi Operettszínházban, ahol már hetek óta a „Dubarry” című nagyszerű operettet játsszák, vasárnap este késedelmesen kezdtek meg az előadást.

A címszerepet játszó Alpár Gitta ugyanis tiltózájában rosszul lett és többször elájult. A színésznőt a színházi orvos injekcióval tértette magához.

Miután a közönség erősen türelmetlenkedett, felgördült a függöny és Alpár Gitta is a színpadra lépett. Közben az orvos injekciót tűvel a kezében, állandóan készenlétben állt

a kulisszák mögött.

A művésznő végigjárta az első felvonást, utána azonban olyan heves rosszullét fogta el, hogy ismét injekciót kapott.

Igy valahogy sikerült az egész előadást végigjárni.

Alpár Gitta férje, Fröhlich Gusztáv filmszínész, aki ezidőszelint Budapesten filmezik felvétel közben értesült felesége rosszullétéről. Az aggodó férj félbeszakította a munkát és úgy, ahogy volt,

huszáregyenruhában a színházhoz rohant, ahol — minthogy közben elmúlt a veszély — nagynehezen sikerült megnyugtathatni.

Megvételre kerestetik:

- 100–110 HP komp. kondenzátoros stabil gőzgép.
- 100–110 HP. 2 hengeres Dieselmotor 200–210 fordulattal
- 40 kw generátor váltóáram, 1000 fordulatú 220 volt, 50 periódus.
- 15 m³
- 33 m³
- 40 m³
- 75 m³

Az összes gépek és kazánok használtak, de kifogástalan, üzemképes állapotban, esetleg garanciával — A nagyobb kazánok 10–15 atm. engedélyezett üzemi nyomásra. Állásokat București Casuta Postala 458 alá küldendők

Bomba a bárónő ágya alatt

Bécs, október 24.

A bécsi államvédelmi törvényszék hateti szgházzal sujtotta Bernard szász meiningeni herceget, akiről kiderült, hogy nemzetiszocialista tevékenységet fejt ki és ilyen értelemben röpiratokat osztogatott.

Itt említjük meg, hogy egyes jelentések szerint a múlt hét folyamán Grázban bombamerényletet kíséreltek meg Morsey báró, a stájerországi Heimwehr csapatainak parancsnoka ellen. A bombát, — mint a jelentések mondják, — a bárónő hálószobájában az ágy alatt rejtették el. A robbanás meg is történt, azonban korán, mert a hálószobában senki sem tartózkodott és így csak a szobát rongálta meg erősen, de sebesülés egyáltalában nem történt.

A merénylő kiletét nem sikerült megállapítani.

Már a szakértőkre került a sor a Van der Lubbe-pörben

Berlin, október 24.

Van der Lubbe perében hétfőn már nem hallgattak ki több tanút. A tanúk helyett a szakértők meghallgatására került a sor. A szakértőknek elsősorban arra kellett feleletet adniuk, hogy a birodalmi gyűlés palotájában okozott tüzkatasztrófát Lubbe egyedül előidézhette-e, vagy nem?

A délelőtti tárgyalás Josse egyetemi tanár szakvéleményének meghallgatásával telt el. Josse kifejtette, hogy a felgyújtott palotában a folyékony és gyúlékony anyagok akkor mennyiségűt találtak, hogy

azt egy ember oda nem cipelhette. Egyébként ez a gyúlékony folyadék robbanásokat idézett elő és a tüzvést ezek a robbanások tették olyan méretűvé, mint amilyen volt. Nézete szerint a gyújtogatást elő kellett készíteni és ezekben az előkészületekben legalább két embernek kellett részt venni.

November 15-én összeül a kisantant gazdasági tanácsa

Prága, október 24.

A prágai kormánylapok szerint november 15-én Prágában összeül a kisantant gazdasági tanácsa, amelynek a kisantant államok közötti gazdasági kapcsolatokat kell tárgyalás alá vennie és a lehetőség szerint kimélyíteni. Egyes lapok szerint ez a tanács foglalkozni fog a Mussolini-féle Duna-tervvel is, abból a szempontból, hogy ez a terv mennyire válik javára a kisantant államok eddigi gazdasági kapcsolatainak.

Hock János nyilatkozik

Budapest, október 24.

Hock János, akinek nemzetgyalázási perében a második bírói fórum is marasztaló bírói ítéletet hozott, az ítélet kihirdetése után nyilatkozatot adott néhány újságíróknak. Az őreg, láthatólag megrokkant pap kifejtette, hogy az ő összes büne az, hogy másképpen gondolta a dolgokat, mint azok, akiknek a hatalom a kezükben volt. Egyébként egész életében szocialista magyar volt és mindent, amit írt, vagy eszelekedett, a magyar nemzet javára szánta.

Nyilatkozata végén kijelentette Hock János, hogy most hatalmas vallástörténelmi munkán dolgozik és ez a munkája minden idejét és gondolatát lefoglalja, annyira, hogy politikai kérdéseken törni a fejét, nem is jut ideje.

Revolverharc a belőrőkkel Budapest külterületén

Budapest, október 24.

A Megyeri-úti versenypálya közelében már az utolsó napok óta, egy revolverekkel felszerelt, suhancokból álló rablóbanda garázdálkodik, amelyet eddig még nem sikerült ártalmatlanná tenni.

A banda tegnap este egy háromtagú társaságot, közöttük egy tisztet, támadott meg. A tiszt távozásra szólította fel a suhancokat, majd előrántotta revolverét és a levegőbe lött.

A banda tagjai is előrántották revolvereiket, mire a társaság az utolsó árokba húzódott. Heves golyóváltás keletkezett, amelynek véget ért a suhancok nyomtalanul eltűntek.

Az esetlől jelentést tettek a rendőrségnek, amely széleskörű razziát rendezett, hogy az utolsó rablótámadás vakmerő tetteitől megakadályozza.

Miniszter ur!:

Tovább zsarolnak a kényszerelőfizetésekkel

Legyen már vége ennek az otromba rablásnak!

Csikszerecs, október 24.

Pár nappal ezelőtt jelentettük, hogy Csikmegyében újra elkezdődött a lapelőfizetésekkel való felháborító zsarolás. Cikkünket figyelmeztetésül közöltük az illetékes hatóság felé, hogy amennyiben jóhiszeműen támogattak is valakit az ilyen megengedhetetlen, számtalan miniszteri rendelettel letiltott és törvénytelen előfizetőgyűjtésnél, vegyék észre magukat és szüntessék be ezt a támogatást egyben pedig járjanak el a zsarolóval szemben úgy, ahogyan azt a miniszteri rendeletek és törvények előírják.

Megállapítjuk, hogy a figyelmeztetésnek nem lett semmi fogantatja s így most már pontos adatokat szolgáltatunk arra, hogy ki, hogyan és kiknek a támogatásával zsarolja végig a csiki iparosokat és kereskedőket.

Ime: Az illető ur „Munteanu inspektorak” nevezi magát és a betegségyőzéstíri kirendeltség egyik főnöke kíséri állandóan, hogy „hivatalos” színezete legyen ennek a felháborító látogatásnak. Munteanu „inspektor” ur az áldozatoknál a legszemérmertlenebb módon kijelenti, hogy

ő a munkaügyi minisztérium kiküldöttje, aki különböző címeken nagy büntetéseket róhatna ki a munkaadókra, azonban nem teszi ezt, ha a lapja, a

melynek érdekében körúton van, előfizetnek.

Néha nem is elégzik meg egy példányra való előfizetéssel, hanem meghatározzák, hogy mennyi az a példányszám, a melynek előzetes megfizetése ellenében hajlandó lesz „jönnek” és elnézőnek mutatkozni.

Az a vérszegény sajtótermék, amit az ilyen bevezetések után a táskájából előhuz, ezt a címet viseli magán: „Gazeta Meserilor si Asigurari Sociale”. Egyévi előfizetés kerek 1000 lej, ennyivel azonban ritkán elégszik meg az „inspektor ur”. Vagy több számat rendeltet, vagy több évre követeli az előfizetést és nagyon tud könyörögni az, akitől 500 lej is elfogad. A legtöbb áldozat 2—3 ezer lejtel tudta csak meguszni ezt a látogatást.

Az érdekelt csiki iparosok úgy tudják, hogy a betegségyőzéstíri kirendeltsége hivatalosan parancsot kapta a munkaügyi minisztériumtól, illetve a Ministerul Muncii si Asigurari Sociale-től, hogy az inspektor urat a lap elhelyezésében a legmesszebbmenő módon támogassák.

Nem hisszük, hogy a miniszternek erről az alávaló zsarolási manőverről tudomása volna. Ellenben elhiszük, hogy akadt va-

laki a minisztériumban, aki ennek az inspektor urnak a miniszter tudta nélkül igazolást adott, sőt köriratot küldött ki a betegségyőzéstíri kirendeltségnek is. A csiki iparosok ezt írják: „Mi nem merünk nyíltan fellépni, mert ha ilyen köztisztviselőktől függ a sorsunk, akkor képzelhető, hogy a fenyegetések be is fognak válni s mire kiderül, hogy a megbírságolások alaptalanok voltak, már rég elárvaztak bennünket...”

Felhívjuk D. R. Joanitescu munkaügyi miniszter figyelmét ezekre a mélysegek elkeseredést eláruló sorokra. „Ha ilyen köztisztviselőktől függ a sorsunk...” A miniszter ur a munkaügyi minisztérium és az ország érdekében szabadítsa meg az országot az ilyen tisztviselőktől, különben minden keserűség és vád indokolt, hogy a minisztériummal, mint a kormány, rendszerrel szemben. A csiki iparosok pedig felszólítjuk, hogy ha már nyíltan fellépni nem mernek, a munkaügyi kamara, vagy az Ipartestület útján haladéktalanul tegyenek följelentést magához Joanitescu miniszterhez. Nem hinnék, hogy a miniszter, akinek jóhiszeműségéről meg vagyunk győződve, nyugodt lélekkel elviselné, hogy Csikban, vagy bárhol máshol az országban, így beszéljenek róla: „Ha ilyen miniszterek vannak, úgy...”

Indiában kolera pusztít

Eddig háromszázan haltak meg

Bombay, október 24.

Az indiai Arsama tartomány Sylhet kerületében nagyméretű kolerajárvány pusztít. A jelentések szerint a szörnyű ragálynak eddig 300 halálos áldozata van.

Revolveres merénylet a lemergi szovjetkövetségen

Varsó, október 24.

A lemergi szovjetkonzulátuson vasárnap reggel halálos áldozatokkal követelt revolveres merényletet követett el Lemyk Miklós ukrán fiatalember. A merénylet hivatalos ügyek elintézésére való hivatkozással furakodott be a konzulátus irodába, ahol

hirtelen előrántotta revolverét és lövöldözni kezdett a helyiségekben tartózkodó tisztviselőkre.

A golyók megölték egy tisztviselőt és egy másikat súlyosan megsebesítettek. A tisztviselők

nagynehezen lefegyverezték a lövöldöző fiatalembert és átadták a rendőrségnek.

A merénylet kihallgatása alkalmával azt vallotta, hogy tagja egy ukrán ellenforradalmi terrorista társaságnak és tettét Szovjetországgal szembeni gyűlöletből sarkalva követte el.

A lengyel közvéleményt élénken foglalkoztatja Lemyk merénylete, mivel attól félnek, hogy az felboríthatná az orosz—lengyel közéletet. A lengyel sajtó elítéli az elvakult fiatalembert tettét. A lengyel kormány a varsói szovjetkövetségen sajnálkozásának és részvétének adott kifejezést.

Egyre nagyobb arányokat ölt az amerikai farmer-mozgalom

Newyork, október 24.

A farmerek mozgalma egyre veszedelmesebb méreteket ölt. Mindenütt, az eddig még csendes területeken is szervezkednek a farmerek s rögtönzött gyűléseiken elkeseredetten tiltakoznak az eddigi vetésterületek csökkentése ellen,

olyan intézkedéseket követelve a kormánytól, amelyek mellett a gabonárák a jelenlegi termelési mennyiség mellett is méltányos nívón maradnak.

A vasárnap tartott farmergyűléseken kemény tiltakozások hangzottak el azok ellen a rendszabályok ellen, amelyekkel a kormány a farmerek mozgalmát gátolni igyekszik. A mozgalom vezetői egyébként tudomására adták a kormánynak, hogy most már 2 millió farmer áll sztrájkban.

s ezek valamennyien elszánták magukat arra, hogy utolsó emberig harcolnak jogaikért.

ROOSEVELT BESZÉL

A farmerek erőteljes fellépése arra késztelte Roosevelt elnököt, hogy va-

sárnap este rádió-beszédet intézzon Amerika népeire. Roosevelt beszédét az összes amerikai rádiók közvetítették.

Az elnök hosszasan fejtegette, hogy az ország ujjaélesztését nem lehet márciólnapra elvégezni. A gazdasági enyhülés érezhetően csak hosszabb idő után következhetik be, azonban nem lehet letagadni azt, hogy az eddig foganatosított gazdasági intézkedésekből kifolyólag máris jelentős részleteredmények származtak. Márciusban még tíz millió munkanélküli volt Amerikában, ma már ebből a tízmillióból négy millió elhelyezkedett. Ő és kormánya tudják, hogy nehéz munkát végeznek, azt is tudják, hogy ezt a nehéz munkát csak lassan tégláról téglára lehet elvégezni.

A mezőgazdaság nehéz kérdésével kapcsolatban kijelentette az elnök, hogy a farmerek elkeseredése nagyobb, mint amilyen indokolt volna.

A kormány nem feledkezett meg szükséges rendszabályok alkalmazásáról és éppen ezért az a gyanúja, hogy a farmerek mozgalma mögött öns érdek rejteződik.

Beszélt az elnök a dollár szükségesnek látszó stabilizációjáról is és kijelentette, hogy

a dollár stabilizációja nem fog elmaradni és ezzel egyidejűleg gondoskodni kíván a kormány a dollár aranyértékének állandó jellegű ellenőrzéséről is.

Határozott szándéka, hogy állami aranyvásárló intézetet létesítsen, amely felvásárolja az országban termelt új arany készleteket, de szükség esetén a világpiacon is aranyvásárlásokat eszközöl, hogy a dollár stabilizált aranyértékű állandó, nyugodt szinten tartsa.

Ez nem átmeneti intézkedés lesz, hanem az első nagy lépés a dollár aláírt masztott stabilizációjának megvalósítása felé.

Október 28-ára halasztották az Aradi Ipar és Népbank ellen csökkerelem tárgyalását

Arad, október 24.

Az Aradi Ipar és Népbank éveken keresztül megbukott s több aradi nagyvállalatot vállalta a felszámolás munkáját. Akkoriban a bank tisztviselői az követelték, hogy a nyugdíjalapot osszák fel közöttük. A tisztviselők jogos követelése azonban visszautasította a bank igazgatósága, aminek az lett a következménye, hogy a tisztviselők pert indítottak. Annak ellenére, hogy a keresetet mind a fórumon, még a Semmitőszék előtt is nyerték, a bank nem volt hajlandó fizetni, mert arra az álláspontra helyezkedett, hogy nincsen vagyona s úgy akarta ügyet rendezni, hogy a tisztviselők követelését hártsa át a felszámoló bizottságra.

Csak hogy a felszámoló bizottság tagjai sem vállalták a nyugdíjalap likvidálását. Azt mondták, hogy semmi közük ügyhöz, mert a banknak igenis van vagyona s annak kell a nyugdíjalapot felszámolnia. A tisztviselők végül is megadták a két malomkő között való hiábavaló kísérletezést és csodát kértek a banktól. Az aradi törvényszéken hétfőn előtt zajlott le a tárgyalás ebben az ügyben s a bíróság elrendelte, hogy Mihály dr., a felszámoló bizottság elnöke készítsen mérleget a bank vagyoni helyzetéről s azt október 28-án megtartandó új tárgyalásra terjessze be a bíróságnak.

Aradi jogászörökben mindennek nagy érdeklődéssel várják az érdekes újabb fordulatait.

HIREK

Előfizetőink figyelmébe!

Kérjük mindazon előfizetőinket, akik előfizetésüket nem a helyi pénzbeszedő útján, hanem postautólevélben vagy személyesen, a központi kiadói hivatalnál vagy valamelyik fiókiadói hivatalunkban szokták rendezni, szíveskedjenek figyelemmel kísérni a CÍMKÉJÜKÖN FELTÜNTETETT LEJÁRATOT s ha az előfizetésük lejár, gondoskodjanak idejében az előfizetés megújításáról, hogy lapunkat megszakítás nélkül küldhessük.

FŐ AZ EGÉSZSEG.

Móricza egyik reggel azzal ment el hazulról, hogy az intézőkonferencia eredményét délután tízenként órákor fogják az iskolában kihirdetni.

A család érthető izgalommal, sőt balsejtelmektől gyötörtve várta a délutáni megismerést, de elmúlt a délután, két óra és még mindig semmi hír. Végre félnégykor hazajött Móricza, a sarokba púgja könyveit és ragyogó ábrázattal mondja:

— A fődolog, hogy az ember egészséges!

Gondoskodás történt a gyergyószentmiklósi koldusgyerekekről. Tudósítónk jelenti: Az utóbbi időben Gyergyószentmiklóson nagyon elszaporodtak a kóborló, kéregető koldusgyerekek. Ez a jelenség a város társadalmát nagy nyugtalansággal töltötte el, mert joggal kellett tartani attól is, hogy ezek a szerencsétlen, elhagyatott és éhező gyermekek, akiket csak az utca „nevelt”, egyre inkább veszélyesebbek lehetnek közbiztonsági és vagyonbiztonsági szempontból is. Ez a megfontolás indította arra a gyergyószentmiklósi kongregánistákat, hogy mozgalmat indítsanak a szegény gyermekek táplálása és oktatása érdekében. Két fiatal pap vezetésével a város uriaszonyai kezdték meg a gyűjtést, ami olyan szép eredménnyel járt, hogy ma már naponta 20-25 koldusgyermeknek jut meleg étel és meleg szoba s ezzel egyidejűleg megfelelő szórakozás és nevelés is. Ez utóbbiról a szolgálatra beosztott gyergyószentmiklósi uriaszonyok gondoskodnak.

Munkások harca egymás ellen. Sepsiszentgyörgyről jelentik: A B. L. már többször megemlékezett arról a harcokról, amely Sepsiszentgyörgy városának iparos társadalmát két részre osztotta és allandó, káros nyugtalanságban tartja. Most aztán ez a pártoskodás, vagy inkább veszekedési hajlam erőre vett a szervezett munkásságon is, sajnos. A szervezett munkásság békéjét a Téglasság okozta, amelyről ugyancsak beszámoltunk már. Szombaton délutánra a kinos és meglehetősen závaros kérdés tisztázására kiküldött munkásvezetők gyűlést hívtak össze. Ezzel a gyűléssel kapcsolatban az egész várost röpcédulákkal árasztották el. A röpiratokban felemlítik, hogy Téglasság milyen hatalmas károkat okozott a szakszervezeteknek. Ezek a röpiratok aztán az ellenkező célt érték el, mint amiért kibocsátották őket. Téglasság a dohánygyári munkások és a textilipari alkalmazottak között sok híve van s így ezeket a gyűléseket nem is sikerült megtartani, mert a vezetőkön kívül alig jelent meg valaki. Egyébként Popea dr. munkügyi vezérfelügyelő megérkezett Sepsiszentgyörgyre s vasárnap délután már meg is kezdte a Téglasság ellen felhozott vádak kivizsgálását. A vizsgálat előreláthatólag két-három napig tart s azon mindkét munkaspártból több munkás is részt vesz. A vasárnap délutáni vizsgálaton — s ez a legjellemzőbb a helyzetre — a két munkaspárt emberei többnyire hevesen összeestek úgy, hogy a vezérfelügyelőnek nagyon erőlyesen kellett közbelépnie.

Új nyomozás indult Amerikában a Lindbergh-bébi gyilkosainak felkutatására. Londonból jelentik: A washingtoni igazságügyi hivatal az emberrablók ellen folytatott harcok sikerén felbuzdulva, Roosevelt elnök jóváhagyásával újabb és az Egyesült Államok egész területére kiterjedő nyomozást rendelt el a Lindbergh-csecsemő gyilkosainak kézrekerítésére. A vizsgálat alkalmával Edgar Hoover, a minisztérium nyomozási osztályának vezetője bízta meg Hoover elsősorban a newjerseyi hatóságokat fogja újabb eljárásra utasítani, mintán a büntetett Newjersey állam területén követték el.

Harmadszor is hó esett a Hargitán. Csikszederáról jelentik: Ebben az évben már kétféle hó esett a Hargitán. Vasárnap hajnalban az öreg hegy magasabb részei ismét fehér lepedővel öltöztek meg. Ez alkalommal minden bizonnyal meg is marad a takaró, mely egyre mélyebbre és mélyebbre ereszkedik.

Goethe nem jó a horogkereszteseknek. Münchenből jelentik: Esser bajor tárcanélküli miniszter a Walchersee-partján, Urfeldben, Goethe mellszobrának leépítési ünnepsége alkalmából feltűnő beszédet tartott, amelyben kijelentette, hogy Goethe nemzetközi gondolkodású volt és idegen volt saját népének. Miután Goethe poézise nem járult hozzá a nemzeti szociális mozgalom sikeréhez, a nagy költőnél a horogkeresztesek sokkal többre becsülik saját költőiket, akik a mozgalomban részt vettek.

Gorombáskodik a forgalmista a csikszederai állomáson. Csikszederáról jelentik: Néhány héttel ezelőtt új forgalmistát kapott a csikszederai vasúti állomás. Az új ember azt hiszi, hogy a vasúttal és az utasokkal szemben akkor teljesít kötelességet, ha gorombáskodik. Alig akad utas, akibe a beképzelt ember bele ne kötne. Számtalan esetben voltunk tanúi, amikor pokrócmódra hordta le azokat a szerencsétlen utasokat, akiknek nem adatott meg az a szerencse, hogy románul beszéljenek. Másokba a jegyváltásnál köt bele. A menetérti jegyek kiadásánál soha sem tudja milyen községek fekszenek Csikmegyében. Így aztán az egész szolgálati idő felesleges veszekedés s az utasok molesztálásával telik el. Az új forgalmistát felettesei szíves figyelmébe ajánljuk. Naponta egy óra udvariasságtárból feltétlenül kijár neki.

ABLAK

Amint már írtunk róla, a negyedik internacionálé, a fasiszta internacionálé, a „megújuló fiatal európai nacionalizmusok” nemzetközi összefogásának lehetőségeiről álmodoznak az antidemokratikus rendszer európai fanatikussai. Abban az Európában, amelyben a fejvesztettség és a kapkodás nem is olyan ismeretlen tény, még el is lehet képzelni, hogy vannak, akik komolyan hiszik ezt a fából vaskarikát. Nemzetközi szöveteiket azoknak az antidemokratikus kormányrendszereknek, amelyek létük első perceitől máig a legádázabb dühhöz vetették magukat a nemzetköziség minden gondolata ellen. Tehát egy szép napon arra érdehetünk, hogy — bármily laza formában is — de kezeiket fogják nyujtogatni egymás felé a nemzetköziség ellenfelei, hogy nemzetközileg barátkozzanak. Mi nem hiszünk benne. Két szerény kérdésünk azonban mégis volna ezzel a lehetőséggel kapcsolatban a negyedik internacionálé igen tisztelt barátaival. Először: szép és dicső dolog-e hát odahaza mindent és mindenkit lehordani a sárgaföldig, ha a nemzeteken felülálló nagy emberi eszmék szolgálatában állónak vallja magát, mikor mint a példa mutató, az antinacionalizmus internacionáléja meg szép és dicső dolog, amit legszívesebben tabunak nyilvánítanak, ha összeeskübnének. Másodszor pedig: milyennek gondolják el a tisztelt agyak azt a nemzetközi nemzetiséget, amely bármilyen módon egy akolba terelt sovínizmusokból tevődik össze, mikor legjobban tudhatjuk, hogy az éhes farkasok hamarabb marnak egymásba, mintsem előbb szelid bárányokká változzanak át? Milyen báránygyász lesz az, amely csupa ordasból és csikaszából fog állni? Nem, ennek igazán nem lehet nagy jövőt jósolni.

A JÖVŐ KISÉRTETE

Nem szörnyűsüldőtől, nem valami csodálényről számol be ez a kis kép, hanem egy fiatal londoni varrónőről. Gázgyakorlatot rendeztek és a varroda munkásnőinek fel kellett rakniuk ezeket a kisérteties álarcokat. Lehet, hogy a közel jövőben már mindnyájan ilyen gázálarctulajdonosok leszünk, a béke, a tudomány, a keresztényi emberszeretet s hasonló szép frázisok nagyobb dicsőségére.

— Sok ezer szerencsepadász kutak Napoleon elásott kincsei után. Königsbergből jelentik: A litván határ mentén, a Memel-folyó területén valóságos aranyláz tört ki. A lakosság körében elterjedt az a hír, hogy Napoleon híres visszavonulása alkalmával az orosz hadjárat után, a Memel vidékén ásta el hadipénztárát és kincseit. Egész Keletporoszországból és a litván határvidékről ezrével kerekednek most fel szerencsevadászok, hogy a legendás kincset keressék. Legutóbb már az a hír is elterjedt köztük, hogy a kincskezesek egyik csoportjának sikerült egy óriási méretű vaskazettát találni a földben, amelyet azonban eddig még nem tudtak kiemelni.

— Amerikai stílusú betörés Gyergyófaluban. Tudósítónk jelenti: A gyergyófalusi csendőrségben kora hajnalban jelentést tettek a János testvérek, hogy ismeretlen tettesek éjjel betörték üzletükbe, ahonnan négy ezer lej készpénzt és 17 ezer lej értékű ékszereket vitték el. A csendőrök nyomában a helyszínre szöktek a megállapítottak, hogy a tettesek autóval jöttek a községbe. A szatörészlet egyik ablakának falát megbontották, kímélték a rúcsokat s így jutottak a helyiségbe. A helyszíni szemle még javában tartott, amikor Solyom Imre Agoston gazda is jelentést tett, hogy egy értékes

bundáját, egy pár csizmáját, keyes készpénzt és más ruhaneműt az éjjel betörés után elvitték. Az újabb jelentés nyomán kétségtelenül megállapítást nyert, hogy mindkét helyen egy és ugyan azon betörők garázdálkodtak, akik még Niszly Béla dr. közvédelmi biztosa is megpróbálkozott, de a jegyző felébredt, mire kerekelt oldottak. A nagyszabású betörés tettesének kézrekerítése érdekében széleskörű intézkedéseket fogantatosított a csendőrség.

— A MAJMKRÓL. John Wolfe, yalei egyetemi tanár az amerikai lélektani kongresszuson a majmok nyelvéről tartott előadást. A tudós kutató hosszas kísérletezés után lehelővé tette a csimpánzok számára, hogy kifejezzék gondolataikat és kiderült, hogy a majmok élni is tudnak ezzel a lehetőséggel. Mindenekelőtt megtanították a majmokat automaták kezelésére. Ha bizonyos érmeket bedobnak az automata nyílásán, banánt, csokoládét és egyéb nyálánságokat kapnak. Ebből kiindulva, megpróbálták rávezetni a majmokat, hogy egyéb kívánságaikat is automaták útján juttassák kifejezésre. Hovatovább a majmok odáig fejlődtek, hogy ki tudták fejezni azt a kívánságukat, hogy vissza óhajtanak menni a kretékükbe, játszani akarnak stb.

— Tetténérték a „cukros bácsit”. Marosvásárhelyről jelentik: Tegnap „cukros bácsit” csíptek az itteni hatóságok. Varró Sándor 22 éves fodrászsegéd cukorkával a pincébe csalt egy 6 éves leánykát, hogy erőszakot kövessen el rajta. A kisleány nagyapja szerencsére észrevette a jelenetet és megakadályozta a merényletet. Varrót letartóztatták és az ügyészség vizsgálati fogságba helyezte.

— ORVOSI HIR. Fink Ernő dr. belgyógyász és röntgenszakorvos visszatért külföldi tanulmányútjáról és újra rendel Vasut-utca 1. szám alatt, 10-11-ig és 3-fél 5-ig. Telefon 502.

— ÉRDEKES FORDULAT EGY KÉNYSZEREGEREYZSÉGI ÜGYBEN. Szatmárról jelentik: Herskó Helén szatmári lakos egy esztendővel ezelőtt egész vagyonát, hatvanezer lejt, kikölcsönözte Sándor és Társa mézárószárugyár cégnek. A szegény asszony nem kért kamatot, csupán azt kötötte ki, hogy kamat fejében férjét alkalmazzák raktárnoknak. Ez meg is történt és férjét három ezer lej havi fizetéssel Sándorék felvették. Augusztus 1-én lejárt a kölcsön visszafizetésének határideje. Sándorék azonban nem fizettek, mire Herskó Helén pört indított ellenük. A pör még nem érkezett ítélethez, amikor Sándorék kényszer-

Ritkán Kell cserélni!

egyzési kérelmet adtak be a törvényszékhez. A kényszeregyezési kérelemben, hogy a hitelezők tárgyalásán megfelelő számú szavazatot érjenek el, szerepeltettek egy Váradi József nevű hitelezőt. Ez a Váradi József 150.000 lejes tétellel szerepelt a hitelezők listáján. Százötvenezer lejes tétellel szerepelt holott Váradi József egy helyi biztosítótársaságnak a pénzbeszedője, aki nem százötvenezer leje nincs és soha nem is volt, hanem a megélhetési, legapróbb gondjaival küzd. Herskó Helén, dr. Borghida József ügyvéd útján tiltakozott az ellen, hogy a hitelezők listáján ez a Váradi, nyilván egy nemlétező követeléssel, szerepeljen és ez ellen felfolyamodást adott be a törvényszékhez. Az első fórum elutasította a kifogást. A felelőző tanács ma foglalkozott az ügygel. Időközben Herskó Helén ügyvédje bűnvádi feljelentést tett a vizsgálóbíróval, hogy Sándor Odón cégtulajdonos, mint Váradi József ellen, a hitelezők kijátszására elkövetett csalás miatt. A felelőző tanács ma érdekes határozatot hozott. Elrendelte a tanács, hogy a kényszeregyezés megnyitását függeszték fel és mindaddig tartassák is függesztve, míg a bűnvádi feljelentés a vizsgálóbírósnál elintézését nem nyert.

★ EPILEPSIABAN SZENVEDŐK FIGYELMEBE. Sepsiszentgyörgyi Császár Ernő gyógyszerár, București, Calea Victoriei 124. Alulírott ezennel fejezem ki örök hálámat, hogy a 10 év óta epilepsziám által pokollá változott életem újra kezdetem, mert az Ön által szállított amerikai „Donhidó” használata után teljesen jól érzem magam, rohamjaim teljesen elmaradtak, úgy nappalom, mint éjjelem nyugodt, munkabírásom teljes, életkedvem visszatért. Ugy a magam, mint családom nevében fogadja hálás köszönetem kifejezését. Teljes tisztelettel: Josif Dragomir, București, Str. Frânar 13.

A legtöbb betegség alap oka a romlott vér. Aímatlanság, migrén, ájulások, érelmeszesedés, köszvény, reuma, idegfájdalom, zsáka, szclatikus kóképződés, vese lob, bõrgyulladás s mindmennyel folyománya a vér romlottságának. Ez okozza a gennyes lábszárbajokat, melyek a gennyes tályog és a flebit következményei. Ennek tulajdoníthatók a legtöbb női betegségek. De miért remegünk s veszítjük el reményünket, midõn a tudomány megálldott bennünket a RICHELET VÉRFELEFRISÍTÓ (DEPURATIF RICHELET) gyógymóddal?

Ez egy gyógyító energia ez a RICHELET VÉRFELEFRISÍTÓ (DEPURATIF RICHELET) ez a vérmegújító módszer, amely csodákat mivel s kérdelmek az egész orvosi kar elismerését. Minden üveghez ismeretõ könyvecskét mellékelünk. Kapható gyógyszerárakban és drogériákban. Laboratórius L. RICHELET din Sedan, 6. Rue Belfort, Bayonne (Franciaország). Romániai vezérképviselõ: Jules DILLAN Bukarest, 4. Szrada Pitar Moş.

Béke a székely fővárosban

A székely főváros magyarságának életében néhány hónap óta áldásos béke van. Azért fontos ez a tény és azért kíváncsok ki a szürke eseményeket regisztráló hírek közül, ide ki az élre, mert a marosvásárhelyi magyar kisebbség életében hosszú időn keresztül a legáldatlanabb politikai harcok dúltak.

A magyarság, amelynek jöbén-rosszában ki kellene tartani egymás mellett, kettészakadt, pedig, ha igazán tömörülésben rejlik az erő, úgy ez a mondas fokozottan érvényesülhet annak a városnak az életében, amely magyartöbbségét még ma is megőrizte.

A Magyar Párt mellett, amely Erdélyben a hivatalos magyar álláspontot képviseli, erős magyarpárti ellenzék fejlődött ki a város egyik nagymúltú kisebbségi politikusának vezetése alatt, aki az idők folyamán valahogy szembe került saját pártjával.

Itt fátyolt akarnak a multra borítani.

El akarják felejtetni, hogy a székely főváros magyar politikusainak aktivitása sokszor abban merült ki, hogy egymás ellen acsarkodtak. Béke van, békét akarnak. A két párt egyesült, most közös erővel kell dolgozni a magyar tanácsosoknak is.

Van hol és van mit. Ez tagadhatatlan. Egyöntetűen, egyenlő energiával és egyenlő lendülettel kell sikra szállniok a városi tanácsban is és mindenhol, ahol módjuk és alkalmuk kínálkozik rá Marosvásárhely magyarsága érdekében.

Ezer tennivaló van itt, amelynek egy részét legalább még ma is el kell végezni.

A marosvásárhelyi vásár és a kereskedelmi miniszter

Marosvásárhely, október

Furcsa sérelem ügyében fordultak a marosvásárhelyi Kereskedő Társulat tagjai a napokban a kereskedelemügyi miniszteriumhoz, tekintettel arra, hogy kérésüket a marosvásárhelyi tanács nem honortalta.

Az őszi kirakóvásár ezévből véletlenül, november 11-re, szombatra esik. A marosvásárhelyi kereskedő társulat zsidó vallású tagjai meglepetéssel vették tudomásul a határozatot és az egyesület elnöke Rosenfeld Jenő iparkamarai alelnök és ügyésze dr. Márk Miklós útján beadvánnyal fordultak a városi tanácshoz, amelyben az ünnep miatt, a vásár két nappal való elhalasztását kérték.

A marosvásárhelyi városi kitanács visszautasította a kereskedők kérését. Ekkor a kereskedők Mera Victor, a marosvásárhelyi iparkamara elnökét kérték meg kérésük támogatására. Mera elnök el is járt ügyükben Bukarestben, azonban azt a furcsa választ kapta, hogy

a kereskedelemügyi miniszter csak akkor dönthet, ha a kereskedők egyenestől hozzá fordulnak kéréseikkel.

A marosvásárhelyi zsidó kereskedők most újabb beadványokat szerkesztenek.

20 növendéke van a festőiskolának

Marosvásárhely, október.

A múlt évben a marosvásárhelyi zenei megüresedett egy zongoratanári katedra és azt Ciupe Auréllal, a kolozsvári képzőművészeti iskola volt tanárával töltötték be, aki külföldi mintára, a város védnöksége alatt egy szabad festőiskolát alapított. Az iskola házagópóló szerepet tölt be Marosvásárhely és az egész Székelyföld művészeti életében, mert a Kolozsvárról Temesvárra helyezett akadémián kívül, egész Erdélyben még csak Nagyváradban van hasonló iskola. A marosvásárhelyi festőiskolának, amelynek tavaly már jelentős sikerei voltak, az idén már husz tehetséges tanítványa van.

Írógépet, eredeti schweizi National írógép szalagot az összes rendszerű gépekhez, valamint carbon papírt legolcsóbban

PERFECT írógépüzletben

TÁRGU-MUREŞ — (Telefon 225)

szeresheti be - Erdély legjobbban felszerelt írógépjavító műhelye.

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundația pentru Școală - BCU Cluj-Napoca.

Szigoru felügyelet alatt tartják jövőben a magyar párt vezető embereit

Közeleti ellenőrzés számonkérő székkel

Marosvásárhely, október.

Az Országos Magyar Párt marosvásárhelyi tagozata nemrégiben olyan ötlettel állt elő, amelynek még nagyon sokféle visszhangja lehet.

Mint minden városban, úgy Marosvásárhelyen is sok kritikának vannak kitéve, a közönség részéről, a politikusok és így a Magyar Párt tagjai is. A kritika sokszor rágalmakká fajulnak, amelyeket azonban a párt, tekintettel arra,

hogy fegyelmet nem kértek ilyen esetekben, hivatalból le sem tárgyal.

A marosvásárhelyi magyarpárti tagozat ezért elhatározta, hogy 5-6, érzelmileg és erkölcsileg teljesen független párttagból egy úgynevezett „számonkérő szék”-et alakít, amely ezáltal hivatva van a vezetők közeleti szereplését ellenőrizni és arról a pártnak részletesen referálni.

Dr. Biró István főtitkár javaslatát folytatva felmerült az az ötlet is, hogy ez az

ellenőrzőbizottság a vezetőknek ne csak közeleti szereplését, de a magánéletüknek azt a fázisát is ellenőrizze, amely a közeleti tevékenységükre kihat, illetve azzal szorosan összefügg.

A párt valószínűleg a főtitkár módosításával szervezi meg az új bizottság hálaskörét. Nem vagyunk egészen tisztában a pótindítvány lényegével, de kár volna ha az eredeti javaslat tulhajtásával diákos fegyelmivé torzulna.

Puia ur támadása a magyar tannyelvű iskolák ellen egyelőre kudarccal végződött

Csak románul tudó tanítókat neveznek ki a szintizta magyar Marosvásárhelyre

Marosvásárhely, október

Általános meglepetést keltett nemcsak Marosvásárhelyen, de egész Erdélyben régebben az a hír, hogy egy tankerületi inspektor, Puia Jeromos önhatalmúlag elhatározta, hogy Marosvásárhelyen megszünteti a magyar tannyelvű elemi iskolákat és azokban csupán heti két óra magyar órát engedélyez.

Kétezer magyar gyermek nevében a napokban dr. Ferenczy Zsigmond magyarpárti képviselő interveniált Andrei közoktatásiügyi alminiszternél, aki a törvények értelmében továbbra is engedélyezte a marosvásárhelyi ma-

gyar tannyelvű iskolák működését.

Ilyenformán a hét marosvásárhelyi elemi iskolából ma is négy magyar tannyelvű iskola van, amelyekben csak a nemzeti tárgyakat tanítják románul.

Örvendetes jelenség az, hogy a magyar tannyelvű iskolákban a statisztika szerint megszorodott a magyar tanulók száma.

Szomorú és elgondolkodtató sérelme azonban a növendékeknek az, hogy újabbban az elemi iskolához csak román tanítóképzőt végzett és magyarul nagyon rosszul beszélő tanítókat neveznek ki.

A fiatal magyar tanítók utja el van zárva az érvényesülés elől.

A marosvásárhelyi iparosok türelme végleg elfogyott

Nagy roham készül a kontárok ellen A városbáza iparosellenes rendszere

Marosvásárhely, október

A marosvásárhelyi iparosság, amely talán egyik legerősebb iparos kategóriája az országnak, hallatlan gondokkal küzd. Az ipartestület statisztikái is elrettentő képeket és számokat nyújtanak ennek a dolgozó osztálynak a helyzetéről. És a statisztikus meg is találja, az aránytalanul lerongyolódott iparosostály nyomorának okait.

A székely fővárosban az utolsó időben gombamódra szaporodtak el a kontárok.

Minden szakmának megvan az a rákénje, amellyel szemben tehetetlen az iparosság. A marosvásárhelyi építőiparosok szövetsége már számtalanszor közbenjár az illetékes hatóságoknál a kontárok felhárító versenyé ellen, de mindeztideig minden kísérlete eredménytelen maradt. Hasonló értelemben kezdtek akciói a fodrászok és a többi rétegek is, kimutatva, hogy a kontárok szaporodásával az állam igen sok értékes adófizetőjét veszti el. Ebben az irányban, mint értesülünk, most már a marosvásárhelyi ipar-

osság országos akciót kezd, amely remélhetőleg eredményesen fog végződni.

Különleges sérelme a marosvásárhelyi iparosságnak az, hogy a város, amely különböző munkálatokkal lenne hivatva az iparosság érdekeit és egzisztenciáját felkarolni, ahelyett, hogy vállalkozóknak adná ki az aktuális munkálatokat, azokat takarékosági szempontból saját számlára, rezsimumkában végezteti el. Az iparosellenes rendszer ellen is többször tiltakoztak az iparosok, akik most felsőbb fórumoknál igyekeznek sérelmeiket orvosoltatni.

Napról-napra itt is, ott is, nagy szolamok hangzanak el az iparosok tragédiájáról, de egyetlen hivatásos tényező sem akad még, aki rendszeres munkába kezdett volna. Akitől komoly munkaprogramot hallottunk volna, hogy miként szeretné, akarná és tudná az egzisztenciális haldokló réteg megmentését.

Tessék tudomásul venni végre, hogy az iparosság a polgári társadalmi rend legértékesebb oszlopa.

Kinek az érdeke, hogy ez az oszlop kidőljön.

Még mindig megoldatlan Marosvásárhely vízproblémája 25 millió lejbe kerülne az új vízmű

Marosvásárhely, október.

A marosvásárhelyi vízprobléma, amely az utolsó időben sokat foglalkoztatta a székely főváros városatyáit és főleg a közönséget, amely a szenvedő alany jelen esetben, még mindig nem nyert végleges megoldást.

A marosvásárhelyi vízművek teljesítőképessége hosszú idő óta romlott. Majdnem husz évvel ezelőtt kezdtek Marosvásárhelyen furt kutakból szállítani a vizet és azóta a vízművek teljesítőképessége nagyon csökkent.

Marosvásárhely lakossága kezdettől fogva elégedetlenül fogadta a Maros felszínéről vezetett egészségtelen és tisztátalan folyóvizet.

Most is kevés vigasz számára, az, hogy a városi tanács határozata alapján elha-

tározták a városi vízművek kitisztítását és részbeni reparációját, amely egymillió háromszázezer lejbe kerül.

A marosvásárhelyi vízművek teljes újraelakítása, egy német cég tervei alapján 25 millió lejbe kerülne.

Ezt az összeget, természetesen, a nehéz viszonyok következtében nem képes előteremteni Marosvásárhely városa.

Ilyenformán kénytelen volt takarékosági szempontból azt a tervet is eljéteni, amelyet már 1914-ben is visszautasítottak és amely szerint a Bisztra nevű hegyi forráspatakból vezetnék Marosvásárhelyre a forrásvizet.

Marosvásárhely tehát tovább issza a rossz vizet.

Meddig?

Még vízből se ihassunk kedvünkre?

Uszósport

Marosvásárhely, október

A marosvásárhelyi kisebbségi sportélet legerősebb oszlopa kétségtelenül a Marosvásárhelyi Sport Egylet, amely éppen ebben az évben ünnepelte fennállásának harmincöt éves évfordulóját.

Az MSE mindegyik alosztálya méltó helyet foglal el a város sporttársadalmában, de különösen az uszógárda aratott ebben az évben jelentős sikereket.

Hozzávetőleges statisztika szerint, az MSE uszógárdája ebben az évben, bár csak három uszóversenyen vett részt Marosvásárhelyen, Kolozsváron és Bukarestben, mégis összesen 53 első díjat, 47 második díjat és 26 harmadik díjat vitt el és számos országos rekordot állított be. Ezenkívül megnyerte a vízipóló országos bajnokságát. Az uszógárda javarészt fiatalokból rekrutálódik és reménye van arra, hogy néhány tagja egy kis külföldi tréninggel meg fogja közelíteni jövő évre a közép-európai nyívtöbbség versenyében is. Utánpótlásban sincs hiány, mert a 8-12 éves fiúk és lányok is komoly uszótérninget végeznek.

A marosvásárhelyi MSE uszógárdájára még szép feladatok várnak. Biztosra vesszük, hogy Marosvásárhely rövidesen nagyon ismert lesz az uszósportjáról.

Számonkérés dalban elbeszélve

A magyarpárti vezetőket szigorú felügyelet alá helyezik. Vád és védekezés egy olyan magánügyben, amely a közeleti tevékenységet is súrolja.

FŐFAGGATÓ:

Kémszolgálatunk megleste, hogy flekkent evett az este...! Bort mért hozza a csapláros, ez a közeletre káros!

KÖZELETI FÉRFI:

Remélem, uram, hogy viccel, mért vádol ön engem spiccel? Kihalt önből a szemérem? Alig tántorogtam, kérem...

FŐFAGGATÓ:

Csend legyen! Szégyelje magát! Hol töltötte az éjszakát? Pad alatt, pamlagon, ágyban? Vagy valahol buja vágyban?

KÖZELETI FÉRFI:

Feküdjek ön előtt holtan, ha tegnap nem otthon voltam! Horkoltam az egész éjjel, mért gyanúsít sanda kéjjel?

FŐFAGGATÓ:

Jobb, ha befogja a száját, Ön bűnös, a kutyafáját...! Nem uszsa meg simán nálunk, majd valamit kitalálunk!

KÖZELETI FÉRFI:

Önnel hagyom házam, telken. Istennek ajánlom lelkem... Tudom, hullámat kell lássa, hogy ne legyen kifogása!

Legolcsóbb tűzifa beszerzési forrás

KOHN GYULA faterlepi

Tárgu Mureş (Marosvásárhely) Telefon 44 Szabadi-ut 1 sz. (Maroshid mellett)

Ugyanott építkezési anyagok és asztalos árak előnyös áron.

SPORT-ÉLET

Olaszország-Magyarország 1:0 (1:0)

Irtózatos küzdelem, de gyönyörű és izgalmas játék után ismét győzött a „gránit-csapat”

Korányit, a magyar csapat kapitányát tört lábbal vitték le a pályáról

Budapest, október 24.

Ragyogó időben, negyvenezer főnyi közönség előtt játszották le az üllői pályán a tizenkettedik magyar-olasz mérkőzést, amelyet a magyar csapat ragyogóan küzdött végig és csakis a balszerencse folytán veszített el.

Az olasz csapat felállítása:

Combi,

Rosetta, Calligaris,

Pizzuolo, Monti, Bertolini,

Guarisi, Cesarini, Borel, Ferrari, Orsi.

A magyar csapat:

Háda,

Koranyi, Bíró,

Szalay, Sárosi, Palotás,

Mikes, Takács II., Polgár, Toldi, Kemény.

Bíró az angol Rouss.

A közönség izgalma már a meccs megkezdésekor olyan fokra hágott, hogy a játékosok a biztató kiabálások hangorkánjában nem hallották a bíró kezdő sípjelét. Végül Rouss int és megkezdődik a játék.

Az első negyedórán a meggypiros dresszes magyar fiúk nagyszerű lendülettel fekszenek a játékba. Valóságos ostrom alá veszik az olasz kaput. Ebben a negyedórán több veszélyes magyar támadás mellett Háda kapuja csak egyszer forog veszélyben. A 18. percben azután lesújtó baleset történik. Korányi, a magyar csapat kapitánya, hátrvédje és egyik erőssége, két olasz csatár közé ugrik a labdáért. A nézők csak annyit látnak, hogy Cesarinivel együtt földre zuhan, majd Cesarini feláll, míg Korányi fekvő marad s játékosársai megriadva állják körül. Kiviszik és

boka feletti, nem nyílt, szárkapocscsonttörést állapítanak meg rajta. Legalább 6 hétre harcképtelenné vált.

Korányi helyébe Polgár megy hátra és az olaszok elleni szabadrugással tovább indul a játék. A magyar csapat ezután is nagyszerűen küzd. Különösen kiálk Sárosi, aki valóságos művésze a labdának. Az olaszok most már gyakrabban támadnak. A magyar támadások nem eredményesek, mert a kapu közelében mindig megérzik az ötödik csatár hiánya. Az olaszok viszont a 39. percben Borel révén eredményesek, akinek hatalmas jobb felsősarokba löti bombáját Háda nem tudja védni.

Féldő 1:0 az olaszok javára.

A második féldő hősiesség küzdelme

A második féldő is gyönyörű, izgalmas játékot mutat. A magyar csapat mezőnyben úgy küzd, mintha nem is hiányozna egy embere, csak a kapu előtt hiányzik mindig az ötödik csatár. Villámgyors támadások hullámanak végig a pályán mindkét oldalról, hol az olasz, hol a magyar kapunál a labda. Sőt, a magyarok még gyakrabban támadnak. A magyar csapatban kellemes meglepetést kelt Polgár bekkjátéka. Ugy játszik hátrvédet, mintha soha egyebet nem csinált volna.

A második féldő elején egy olasz támadást Szalay ment. Előrevágja a labdát, amely azonban az olasz védelemtől visszazsál Orsihoz, a félelmetes balszélsőhöz. Orsi beadása Ferrari elé száll, de Bíró elcsipi a labdát. Nemsokára rá Bíró újabb veszélyes helyzetet ment Orsi elől. Majd Cesarini összefut Keménnyel, az olasz fekvő marad a földön, rángatózik, és magához sem enged nyulni. Végre magához térítik, feláll és pár pillanat múlva a legfűgűbben szaladgál a pályán.

A közönség színeszkedést lát és nemteltségének ad kifejezést. Szalay előreadot labdáját Sárosi fogja el, gyönyörűen szökteti Mikes. A szélső

szélső rohan, bead, de a magyar csatárok késnek. Combinak van ideje kifutni és elfognia a bőrt. A következő percben már Ferrari szökteti le a balszélen, a középre adott labdát azonban Háda kihasználja.

Kirugás után Pizzuolo és Toldi összeszállnak, szabadrugás a magyar kapu felé. Calligaris rugása a magyar kapu felé száll, de Sárosi feje ment. A labda Keményhez kerül, villámgyors támadás, a beadást Takács kiadja Mikesnek, aki lö. Combi fogja.

Néhány perc múlva Kemény egyedül fut a kapu felé, de mellélő. Majd szabadrugás a magyarok ellen, Orsinál a labda, de kézzel érinti. A bíró szabadrugást ítél.

Az újabb támadás Ferrari leszállásán

zik, úgy, hogy a labda kimegy. Újabb olasz támadás Ferrari leszállásán akad meg.

A kitűnő angol bíró mindent meglát. Orsi futty után beszáll kapuba a labdával, de ez természetesen nem számít gólnak. Szabadrugás, újból Orsié a labda, 25 méterről hatalmas bombát ereszt meg, de Háda fogja. Ezután magyar támadás, Takács szépen kigyózik előre a labdával, kiadja balszéle, de Pizzolo jobblába igen hosszú. Az olasz fedezet előread Cesarininek, az Borelnek, aki egyedül rohan a kapu felé. Baj de Polgár oldalról ráfut és elveszi tőle a labdát. Sárosi újra frontba dobja a csatársort, Takács és Toldi viszik a labdát, de Rosetta sikeresen közelélp Előreadja

A kép Carnerát, az olasz „hustornyot” és Paolino, a kitűnő spanyol ökölvívót ábrázolja. Carnera a vasárnapi mérkőzésen pontozással győzte le spanyol ellenfelét.

akad meg. Mezőnyjáték, közben Sárosi kétszer egymásután csipi el a labdát, először jobbra szöktet, ahol Pizzuolo szerel, majd balra, ahol Keménynek sikerül leszőknie. Bead, Takács-Mikes a labda útja, de Pizzuolo taccsra szerel.

Az olasz védelem nagyszerű, jó a csatársor is, de mintha kényelmeskedne kissé. Annál fűgűbbek a hátrvédjeik.

Ismét mezőnyjáték, Takács jobbra ad ki, Mikes előreadását az olasz védelem elfogja. Az újabb olasz támadás Orsi leszállásán akad meg. Szabadrugás után Monti elszedi Takács elől a labdát s előrevágja, Cesarini elől Bíró csak nagynehezen ment. Monti újból támadásba dobja csatársorát, Orsi nagyon veszélyes, de a magyar védelem helyén van. Már a második féldő 25-ik percében vagyunk, de a játék változatlan heves iramu.

Újabb magyar támadás, de Toldi lövése Bertolini lábáról pattan vissza. Majd a magyarok térfelére terelődik a játék. Bíró szereli az olasz csatárokat. Szalayhoz kerül a labda, előreadja Toldinak, az Keményhez passzol. Takács II. és Mikes összejátéksanak, a szélső végül tisztára játssza magát és lö. Combi elnyulva nagynehezen kiüti.

Néhány pillanat múlva ismét helyzet az olasz kapu előtt, Mikes lövése Combi védi. A mezőnybe továbbított labdát Guarisi előreadja. Cesarini fut vele, kiadja Orsinak, a fűgű balszélső azonban épen a középsítár helyén kalando-

a labdát csatárainak, akik ördögösen dribliznek Ferrari szökteti a balszélsőt, de a magyar védelem taccsra szerel. A magyar védelem kitűnően tartja magát. Pár percig a magyar kapu közelében folyik a játék.

Elérkezett a második féldő 35 perce s még mindig hajrá tempóban küzdenek a csapatok. A labda átkerül az olaszok térfelére, Kemény lefut, szépen ad be, de a centercsatár nincs a helyén. Az olaszok lendülnek újra támadásba, Berel, Cesarini viszik a bőrt, de Palotás sikeresen ugrik közéjük. Guarisi megfogja a magyar fedezet labdáját, előread, Berel nekiiramodik, szerelik, Kemény kapja a labdát. Toldival összejátékszik és majdnem kapuvonalig jut le, de Rosetta megzavarja. Az előreadott labdával máris rohannak az olasz csatárok, az előző percben a magyarok remélték gólhelyzetet, most már az olaszok veszélyeztetnek. Polgár taccsra szerel.

Újabb olasz támadást is Polgár feje ment. Majd Mikeshez kerül a labda, gyors lefutással beadja Toldinak, akitől azonban elveszik. A labda előreszáll, egy pillanat múlva Berel már lövőhelyzetben áll a tizenhatoson, de meggondolja magát és balra játszik, ahol Polgárnak sikerül elcsipnie a veszélyes labdát. Takácshoz kerül a labda, szerelik, a labdát az olasz csatársor kapja meg, a balszárny lefut majdnem a kapuvonalig és gyönyörű beadást ível, amely azonban elszáll a magyar kapu felé.

Már csak 6 perc van hátra a mérkőzésből. Csak akkor kezd valamennyire lankadni a küzde-

lem. Montinál a labda, előrevágja, Ferrari körül kavargatás keletkezik, közben küzdenek a labdáért, amelyet végül Sárosi halász ki és juttat előre. Rosetta azonban elfogja, előrevágja, a magyar védelem taccsra szerel. Toldihoz kerül a labda, kiadja balra, Kemény Pizzolo szereli. Majd olasz támadás és Háda Ferrari elől szedi fel a labdát. Szabadrugás az olaszok ellen, a magyar csatársor a kapuvonalig viszi a labdát. Toldi kapura fejel, Combi fogja. Olasz támadással és Háda védésével fejeződik be a mérkőzés.

A közönség tüntet az olaszok ellen

A mérkőzés két újabb pontot hozott az olaszoknak a közép-európai kupában, amelyben továbbra is az élen maradtak.

Általános vélemény szerint a magyar csapat pompásan küzdött, tíz emberrel is állandóan veszélyes tudott lenni s Korányi balesete nélkül nem veszítette volna el a mérkőzést.

A kitűnő magyar csapatból is kiemelkedett Sárosi. Polgár nagyszerűen játszott hátrvédet. Rendkívül biztos és jó volt Bíró is.

Az olasz csapat is kiváló teljesítet. A védelem rendkívül fűgű volt, a csatárok ördögösen ügyesek és veszélyesek. A legfélelmetesebb közülük Orsi és a vele egyenértékű Borel, aki pótolni tudta Meazzát.

Rouss angol bíró kifogástalanul vezetete le a mérkőzést.

Amikor az olasz csapat a pályát elhagyta, a közönség Korányi sérülése miatt tüntetett ellene. Az olaszok azonban nem zavartatták magukat és karfelemeléssel üdvözölve a közönséget, nyugodtan vonultak el a magyar csapat mellett.

Országos labdarugó-eredmények

A romániai nemzeti ligabajnokság eredményei

Bukarest Vénus CFR 3:2 (2:2) Gőllővők a Venus részéről: Petea, Bologea, Colea, míg a vasutasok gőllővői Barbu és Chiroiu.

ARAD: AMTE—Universitatea (Kolozsvár) 4:1 (2:0) Óriási meglepetés. Az aradi munkáscsapat azonban megérdemelten győzött, mert ezen a mérkőzésen sokkal jobb formát mutatott. A gólokat az első féldőben Magold a 37-ik percben, Tolan a 38-ik percben lőtték. A második féldőben Sepi III. öngólt vét és a 13-ik percben, majd Gömöri a 31-ik percben beadja a negyedik gólt, amire Sepi a 33-ik percben megszerzi a vigaszgólt. Az AMTE legjobbjai Tyukodni, Linguran, Habas, Dvorzsák, Magold. Az U-ból Sfera Gain, Ploesteanu, Sepi voltak jók. Bíró: Morár.

Marosvásárhely: NAC—Muresul 4:5 (3:1). Az első gólt a marosvásárhelyiek érik el Szász révén. Kovács azonnal egyenlít, majd a 38. percben Bodola, a 43. percben Rónai gólozik. A II. féldő 8. percben a marosvásárhelyi Csatt, a 22. percben a várad Kovács lö újabb gólt. A Mures utolsó gólját a 23. percben Borza éri el. A marosvásárhelyiek szenzációs formát mutattak. A NAC-ból a csatársor, különösen Glancmann brillírozott.

KOLOZSVAR: Gloria CFR (Arad)—Romania 3:2 (1:1) Gőllővők az aradiak közül Tabacu, Dobra és Tabacu II., a kolozsváriakból mindkét esetben Krishof, a gólszerző.

TEMESVAR: Kinizsi—Brasovia 2:1 (0:1) Először Vogel góloz a Brasoviából majd a második féldő vége felé Szeleának egyenlít, majd Semler megszerzi a győzelmes gólt.

NAGYVÁRAD: Crisana—Tricolor (Ploesti) 4:1 (3:1) Gőllővők a Crisanából Matei, Muresan, Matei, Barátky. A Tricolorból Dragomirescu.

KUPAMÉRKŐZÉSEK

BRASSÓ: CFR (Brassó)—Prahova (Ploesti) 4:1 (2:1). Az első gólt a Prahova éri el, kitűnő jobbszélsője révén, de leszállásból. Nemsokára Csomag egyenlít, majd Székely megszerzi a vezetést. A második féldőben Székely és Ströck III. egy-egy szép góllal emelik a gólarányt.

RESICA: Elekrika—SSMR 2:1 (2:0). A temesvári csapatból Mayer, a munkáscsapatból Sauer és Fábán váltak ki.

MÁS BELFOLDI EREDMÉNYEK

SZATMÁR: Phoenix—Barkochba 3:1 (1:1). Törökvs—Kolping 3:1 (2:1). (A sport folytatása a 10-ik oldalon.)

K Ö Z G A Z D A S Á G

Mégsem alkalmazzák a kozmetikai bélyegeket

(Bukarest) Az egész országban nagy port vert fel az a rendelet, hogy ezen-tul a kozmetikai cikkekre is bélyegeket kell ragasztani. A kormány így akarta a kozmetikai luxus-adót beszedni. Az új bélyegrendszer ellen országszerte tiltakoztak a kozmetikai cikkek gyárai és kereskedői. Tegnap a „kábítószerek bizottsága” az egészségügyi miniszteriumban viharos gyűlést tartott, amelyen úgy határoztak, hogy az október 23-án életbe léptetett kozmetikai bélyegrendszer végrehajtását — elhalasztják.

Arról a bizottság nem döntött, hogy az elhalasztott életbeléptetés mikor aktuális. Azt hisszük az egészségügyi miniszter soha sem akarja többé ezt az igazságtalan adóncemet életbe léptetni.

A miniszter nem engedte meg, hogy az arad hegyaljai mustot cukorral édesítsék

(Arad.) Az aradhegyaljai szűret katasztrófális eredményű volt. Az elmúlt év időjárásban sem kedvezett a szőlőnek, de az aradhegyaljai szőlősgazdákat még egyéb csapások is érték: különböző szőlőbetegségek pusztították és silányították a termést.

A termelők éppen ezért azt kérték a miniszteriumtól, hogy engedje meg a mustnak cukorral való édesítését. Vannak egészen tökéletes módszerek, amelyekkel a mustot édesíteni lehet, úgy, hogy az nem tekinthető sem hamisítványnak, sem pancsolt bornak. A miniszterium a kérést elutasította.

Az aradhegyaljai szőlősgazdák most tüntető akcióra készülnek.

Már csak az kap adóbizonylatot, aki félévvel előre fizet...

(Bukarest) Eddig az volt a rendszer, hogy az utlevélhez szükséges adóbizonylatokat csak annak adják ki, aki esedékes adóját egy negyedévre előre kifizette. Egyes pénzügyigazgatóságok most azoknak is megtagadják az adóbizonylatok kiszolgáltatását, akik egy negyedévi adóval előnyben vannak és ahhoz ragaszkodnak, hogy az utlevél kérése egy félévvel előre fizesse ki az adóját.

A pénzügyigazgatóságok a pénzügyminiszter rendeletére hivatkoznak. Az illetékesek ezzel szemben azon a véleményen vannak, hogy ez a pénzügyminiszteri rendelet jogtalan, mert az utlevéltörvény szerint annak, aki negyedévi adót kifizetett, adóbizonylatot kell kiadni.

A tiltakozás ellenére is a jövőben a pénzügyigazgatóságok csak annak adnak utlevelet, akinek adója 1934 március 31-ig rendezve van.

A közgazdaság hírei

Az állam szeptemberhavi bevételei egymilliárd 584 millió lejt tesznek ki. A most kiadott hivatalos jelentés szerint az állam rendes költségvetése számlájára szeptemberben 1452 millió lejt, rendkívüli költségvetése javára pedig 127 millió lejt vett be.

★

A magyar szőlőtermékek most már ismeretesebbek. A magyar must minősége igen gyenge. A must cukortartalma 12–15 fok, csak az uradalmi borok cukortartalma emelkedik fel 18–20 fokra. A jobb magyar mustot Svájcba viszik. Az óborok ára szilárd, mert Magyarországon alig van már óbor készlet.

★

Tekintettel arra, hogy Máramaros vidékén és Bukovinában a tengertermés teljesen megsemmisült, a kormány úgy határozott, hogy ezt a vidéket inségkukoricával látja el. A szükséges tengerimennyiségeket állítólag már a jövő hét folyamán erre a vidékre irányítják.

★

A kávé ára a világpiaci árjegyzések csökkenése arányában ellágyult. Tekintettel azonban arra, hogy a valuták ára erősen fluktuál, ez a valutaingadozás némileg ellensúlyozza a kávé árának esését.

Kik azok, akiknek november 14-én lejárt a moratóriumuk?

Kinek és mennyit kell fizetni november elsején

Három kategóriát érint a november elsejei dátum: a városi adósok két és a falusi adósok egy csoportját

Brassó, október 24.

A konverziót, illetve moratóriumot élvező rétegek és osztályok közül egynemelyeknek november elsején fizetni kell. Ebben a kérdésben a legteljesebb bizonytalanság van. Maguk az érdekelték sem tudják, hogy mit és mennyit kell fizetniük.

A moratóriumot élvező városi adósokat illetően két kategóriát állapít meg a törvény. A városi adósok első kategóriájába azok tartoznak, akiknek városi ingatlanuk van és Bukarestben 100, municipális városokban 80 és rendezett tanácsú városokban 40 ezer lej jövedelem után fizetnek adót. Ezek csak abban az esetben kaphatnak moratóriumot, ha házaikat 1919 január elseje és 1931 december 18-ika között építették és a ház építője vagy vevője az egész idő alatt a házat lakásának használta.

Ezt a kategóriát azokért az adósságokért, amelyeket 1931 december 18-ika előtt vettek fel és a kölcsönt építkezésre vagy házvételre használták, nem hajtják végre. Az ilyen adósok azonban kötelesek felajánlani, hogy összes adósságukat 1933 november elsejétől kezdve öt egyenlő részletben öt év alatt megfizetik. Az öt évi törlesztés felévi részletekben novemberben és májusban, az illető hónapok első napjain esedékes. A

részlet-tőkével egyidejűleg az adósnak egy félévvel járó hatszázalékos kamatot is ki kell fizetni.

A második kategóriába mindazok az adósok tartoznak, akik városi ingatlan-tulajdonosok. Ezek, de csak kizárólagosan bekebelezett adósságaikra vonatkozóan hat hónapos moratóriumot kaptak, amely moratórium 1933 október 14-én már lejárt.

Ezt a kategóriát sem lehet azonban végrehajtani, ha az adós a moratórium lejártá után ajánlatot tesz a hitelezőnek. Azt kell felajánlania, hogy adósságát három egyenlő részletben fizeti vissza és a törlesztésen kívül kamatot is fizet. A törvény megállapítja, hogy az ilyen adósnak legalább két százalékkal több kamatot kell felajánlania, mint amennyi a Banca Nationala hivatalos visszszámítási kamatlába. Tekintettel arra, hogy a Banca Nationala most hat százalékos kamatot szed, az adósnak legalább nyolcszázalékos kamatot kell felajánlani. Az ilyen adós a tőke visszafizetését három évre elhúzhatja és természetesen ez alatt az idő alatt végre nem hajtható.

Mind a két kategóriának november elsejéig kell a részletfizetést felajánlani, illetve hitelezőjével megállapodni.

Jogászoknak az a véleményük, hogy a

mennyiben a hitelező a felajánlott tőketörlesztést és kamatokat nem fogadná el, úgy a felajánlást két tanu előtt meg kell ismételni. Ha a tanu előtt történt felajánlást sem fogadná el a hitelező, úgy az összeget legkésőbb november elsejéig bírói letétbe kell helyezni, mert ellenkező esetben az adós a konverzió kedvezményétől esik ki.

Végül hathónapos moratóriumot kapott annakidején egy harmadik kategória is. Ezek a falusi adósok, akiknek adósságuk vagyonuk egy évi jövedelmét meghaladja. Ez a moratórium is lejárt október 14-én.

Ezek az adósok is felajánlhatják, hogy adósságukat 5 év alatt egyenlő részletekben nyolcszázalékos kamattal mellett megfizetik és amennyiben ezt megteszik, mentesülnek attól, hogy a hitelező ellenük végrehajtást vezethessen.

A konverzióknak és moratóriumoknak rengeteg komplikált esete van. Ebben az utolsó pillanatban nem szabad könnyen venni a dolgokat és ott, ahol vita van, szigorúan a törvény szellemében eljárni.

Minden vita esetében bírói letétbe kell helyezni a pénzt, mert ellenkező esetben az adós egyszersmindenkori kiesett a moratórium és konverzió kedvezményéből.

920 községből csak kilenc akar vasárnap dolgozni

Tojásért és vajért szeretnének árulni az ország kiskereskedői

A kereskedők ugyanolyan elbánást követelnek, mint a földműves-osztály

Brassó, október 24.

Az Erdélyi Kiskereskedők Szövetségének igazgató tanácsa vasárnap Brassóban ülést tartott. Az ülésen határozatba ment, hogy a kereskedelmi szenátorokhoz és a parlamenti képviselőkhez a szövetség azzal a kéréssel fordul, hogy a kamarában ugyanolyan éréllyel lépjenek fel a kereskedő osztály érdekében, mint ahogyan eddig az agrárosztály érdekében felléptek. A kereskedőosztály érdekei is éppen olyan fontosak, mint a mezőgazdák érdekei.

Jelentette egyébként az igazgatóság, hogy 920 község kereskedőt megszavaztatta. Arra kellett felelniük, hogy vasárnap dolgozni akarnak-e, avagy nem. A 920 megkérdezett falu közül csak kilenc szavazott igennel, tehát csak egy elenyésző százalék szeretné vasárnap üzleteit nyitva tartani.

Szó esett az igazságügyi miniszteriumnak arról a rendeletről is, amely új egészségügyi vizsga alá akarja venni az üzleteket. Itt az igazgatóságnak az az álláspontja, hogy mivel a törvény megjelenéséig valamennyi kereskedő egészségügyi ellenőrzés alatt állott, ez a vizsgálat csak azokra a kereskedőkre vonatkozzék, akik a törvény kihirdetése, 1933. július 14-e óta nyitottak üzletet.

A legérdekesebb az a vita volt, amely a kereskedő beszerzési szövetkezetek alakításáról folyt. A falusi kereskedők legnagyobb része azt szeretné, ha faluhelyt nyerterményekért, buzéért, tojásért, vajért is kiszolgálhatná vevőit. Falun nincs pénz és mert nincs, ezen az úton lehetne élénkebb forgalmat elérni. A kereskedők szövetkezete azután megtalálna a módját annak, hogy az agrárius apró termékeit nagy tömegben értékesítse.

Pánik az ezerlejes fronton...

Miért vallahatják ki azokat, akik ezreseiket új ezerlejesekre akarják becserélni?

Bukarest, október 24.

Jelentette már a B. L., hogy a Banca Nationala új ezerlejeseket ad ki. Nem indokolták, hogy miért kell az eddig jól bevált ezerlejeseket becserélni, de feltételezzük, hogy azért, mert ezeket a régi ezerlejeseket már kitűnően hamisítják. Lehet, hogy egyéb pénzügypolitikai okai is vannak a bankjegybécserélésnek, de ezeket az okokat eddig még nyilvánosságra nem hozták.

Az új ezerlejesek már meg is jelentek. Kivételükben nem sokban térnek el a régi ezerlejesektől, csak a színük más. Tagadhatatlanul szebbek és izlősebbek. Színükben sokban hasonlítanak a jelenlegi ötszázlejesekhez.

A Banca Nationala fiókjai már meg is kezdték a bankjegyek becserélését. A cserélőt azonban meglepetés érte.

Kérdőívet kell kitölteni és aláírnia, a mely a legképtelenebb kérdésekre kér feleletet.

Igy például arra is kíváncsi, hogy hol lakik a cserélő, városban vagy falun, arra is felelnie kell, hogy mióta vannak ezek a bankjegyek birtokában? Nagyon érdekes az a kérdés, hogy milyen társadalmi állást visel az, aki történetesen ezerlejeset vált be.

A felek azt hiszik, hogy a Banca Nationala utján a teaurált bankjegytulajdonosok vagyoni viszonyait kutatja az állam, ezzel szemben

a Banca Nationala biztosítja a becserélőt, hogy ezeknek a bankjegyekérdőíveknek kitöltésével nem akar egyebet, mint érdekes statisztikai adatokat gyűjteni.

Természetesen, a cserélők ezzel a magyarázattal nem elégszenek meg. Ijedlem és riadalom van. A legkülönbözőbb híreket kolportálják és ez a pánik igazán nem ér annyit, mint amennyit az „érdekes” statisztikai adatok értenek. — Mert a statisztika azután igazán nem is majd semmit. Mindenki hazudik majd strohmannokkal dolgozik és bankok útján fogja beváltani ezresmennyiségeit, mert a bank azután igazán nem felel azért, hogy honnan veszi a pénzt és nem tud számot adni arról sem, hogy kitől kapta ezeket az irdatlan mennyiségeket.

Vannak és lesznek olyanok is, akik félnek a Banca Nationala vallató kérdőíve elé állani és ezek megjelennek ezerlejesekkel a piacon. De nem a vásárlási, hanem a beváltási piacon. Ha ezeket a kérdőíveket egy-kettőre a forgalomból ki nem vonják, az adótól és lelepleztetéstől félő ezerlejes-tulajdonosok majd fizethetik a beváltási ársíot.

Komoly helyen érdeklődtünk ebben az ügyben és azt a felvilágosítást kaptuk, hogy a kérdőívek kitöltésének valóban nincs más célja, mint a — statisztika. Mivel azonban ez a „vallomás” nemcsak statisztikát ad, hanem riadalmat is okoz, nagyon sürgősen vissza kellene vonni ezt a rendeletet.

Egyébként — mondja információnk — az ezerlejeseket december 20-ig cseréljük be. A becserélési dátum ugyan december 31., de mivel a Banca Nationala tisztviselői december 20-tól kezdve zárlati munkával vannak elfoglalva, december 20 és december 31-ike között naponta csak nagyon rövid ideig tudnak a cserélők rendelkezésére állani és így mindenkinek december 20-ig kell régi ezerlejesét becserélni.

Remélhetőleg — vallomási iv nélkül.

A B. L. tőzsdéje

(Temesvár.) A temesvári gabonatőzsdén kevés kínálat mellett az árak emelkedő tendenciát mutatnak. Ennek ellenére is csak a helyi szükséglet számára vásárolnak. A temesvári tőzsde árjegyzése: 76-os buza 340, 78-as buza 355, rozs 250, ó-tengeri 190, új tengeri 140, árpa 160, zab 160, napraforgó 250, lóhere 35, lucerna 36, korpá, zsák nélkül 110, 30—70-est 570.

Érdekes javaslatok a temesvári munkakamara ülésén

Temesvár, október 24.

A temesvári munkakamara vasárnap közgyűlést tartott. Montani Janos elnök letele az elnökség elhatározta, hogy fiók munkakamarákat állítanak fel Resicán, Lugoson és Orsován. Azután megválasztották a kamara vezértitkárát Popovici János személyében.

Az indítványok során Cocos, a kamara munkaszervezőjének vezetője indítványozta, hogy az elbocsátások során először az idegen állampolgároknak mondjanak fel, az új alkalmaztatásoknál pedig vegyék figyelembe a lokális helyzetet és részesítsék előnyben a helyi jelentkezőket. Fischer Emil titkár azt követelte, hogy a kétezer lejáró nagyobb nyugdíjakat élvezők ne juthassanak állásokhoz, mert elveszik a kenyeret azoktól, akiknek bevételei alacsonyabbak. Teodorescu Vasul a munkakamara keressék figyelembe a várost, hogy fordítson nagyobb gondot a tanonc-kérdésre és ellenőrizze, vajon a tanoncok nyolc óránál többet dolgoznak-e, vagy nem.

Halálos bicskázás — féltékenységből

Braila, október 24.

Vasárnap este Braila egyik külterületén véres merénylet történt, amelynek hátterében féltékenység rejlik.

Nedu Joan és Gheorghe Gheorghe brailai legények ugyanazon lánynak udvaroltak. A lány Nedu udvarlását fogadta szívesebben, amit Gheorghe is észrevett. A mellőzött vetélytárs egy sötét sikátorban vasárnap este megleste ellenfelét és bicskájával összeszurkálta. Nedu haldokolva szállították kórházba. A bicskázó legényt letartóztatták a rendőrség.

Kubában ismét megkezdődött a zavargás

Havanna, október 24.

Az egyidőre lecsendesedett kubai forradalom újra hallat magáról. A forradalom eredményeivel elégedetlen munkásság általános sztrájkmozgalma kiújult.

A sztrákolók egyik csoportja Santiago és Havanna között betörte egy gyorsvonat összes ablakait, majd felszedte a vasúti síneket és erősen megrongálta a pályatestet is. Szerencsére a zavargások miatt új vonatokat nem indítottak el, így nagyobb szerencsétlenség nem történt.

A kormány rendeletére most már a fontosabb vasúti vonalakat állandóan katonaság őrzi.

Szembesítették az apagyilkos Violette Nozière-t Jean Dabin diákkal

Páris, október 24.

Violette Nozière, az apagyilkos párisi lány bünyének vizsgálatára jelentős fordulatot hozott a törvényszéki vegyi laboratórium megállapítása. Eszerint a mérgezés, amelyet az évetemült leány az apjának beadott, egészséges, kellő ellenállóképességgel rendelkező embert nem ölt volna meg, az anyjának adott mérgegyengeség pedig egyáltalában meg sem közelítette a halálos adagot. Ha ez a megállapítás nem is változtat Violette Nozière csalekényének erkölcsi megítélésén, mindenesetre lényegesen enyhíti a meginduló bűnper jellegét.

Tegnap délután egyébként megtörtént Violette Nozière szembesítése Jean Dabinnel.

Az a fiatal diákkal, aki a legállhatatosabb lovagja volt a leánynak és aki, mint kitűnő diák, a leány pénzbeli támogatását is elfogadta. Délután fél 3 órakor állították elő Violette Nozière-t a bírósági palotába. Mikor a küszöbön álló szembesítés híre elterjedt, a fotóriporterok egész tömege szállta meg a folyosókat.

Violette Nozière két fogházor kísért. Magánújságírók villantak, a fényképezők izgatottan dolgoztak, de aligha sikerült jó felvételeket készíteniük, mert a mély gyászba öltözött leány lehajtott fejével és arcát bojjával eltakarva sietett el.

A fotóriporterok ugyanilyen támadást intéztek Jean Dabin, a magas, nyulánk, sápadt, pápaszemű diák ellen is. Ezután több szerencsétlen volt. A diákok közrefogták s mielőtt az ostromgyűrűből kimenekülhetett volna, egész csomó felvételt készítettek róla. Maga a szembesítés, amely úgy lehet, döntő fordulatot ad az ügynek, a vizsgálóbíró szobájában, zárt ajtó mögött zajlott le.

Megújították a török—magyar barátsági szerződést

Gömbös magyar miniszterelnök elutazott Ankarából

Ankara, október 24.

Amint a külföldi sajtó bejósolta, Gömbös magyar miniszterelnök és Kánya Kálmán külügyminiszter ankarai látogatásának eredménye a török-magyar barátsági és döntőbírói szerződés megújítása lett.

A szerződések kicserélése vasárnap délután történt meg a török külügyminisztérium palotájában. Este a magyar követség adott estélyt a miniszterelnök és a külügyminiszter tiszteletére.

A délelőtti eseményekről budapesti közvetítéssel az alábbi jelentést kaptuk: Gömbös magyar miniszterelnök vasárnap délelőtt a magyar követségen fogadta a magyar kolónia tisztelgését. Az üdvözlőbeszédre adott válaszában kijelentette, hogy fokozott mértékben folytatja azt a munkát, amit a nemzeti öncéluság jegyében kezdett meg. Olyan új Magyarországot akar teremteni, amelynek legyen további történelmi hivatása s amelynek keretében a kiegyenlített szociális feltételek mellett mindenki megtalálhatja boldogulását.

A két magyar államférfi egyébként este a rendes gyorsvonathoz csatolt különkosiban utaztak el Ankarából. A pályaudvaron katonai és rendőri diszszázad tartotta fenn a rendet. Izmail pasa miniszterelnök és Teofik Rusdy bey külügyminiszter személyesen is megjelentek az állomási búcsúztató ünnepségen.

Egész fegyverraktára volt az aradi banditának

21 löfegyver, rengeteg revolver és muníció a marosparti magánarzenálban

Arad, október 24.

Beszámoltunk arról a kalandos és véres rablótámadásról, amely pénteken este 11 óra körül Ursbach József szövőgyári művezető lakásán játszódott le. A hazatérő Ursbach macskája nyugtalan magaviseletéből rájött arra, hogy a ruhásszekrény körül nincs valami rendben s kinyitotta annak ajtaját. A szekrényben betört rejtőzött, aki revolverrel támadt Ursbachra. Az első golyó Ursbachot a vállán találta, de a sebesült ember rávetette magát a revolveres banditára s igyekezett löfegyverezni. Az elkeseredett élethalálharcban a fegyver még kétszer elsült s mindkét esetben a banditát, Ardelean Tódor 25 éves munkanélkülit sebesítette meg. Ardeleánt a véres küzdelem után kórházba vitték, bekötötték s azután előállították a rendőrség.

A rendőrség szigorúan vallatni kezdte a fiatal, kiéhezett embert és Ardelean igen érdekes vallomást tett. Elmondta, hogy évekkel ezelőtt betört Bukarestben egy fegyverkereskedésbe, ahonnan

21 löfegyvert, illetve revolvert és rengeteg töltényt vitt magával. Zsákmányát később Aradra szállította s egy kukoricásban rejtette el a Maros partján. Az volt a terve, hogy ezzel a veszedelmes zsákmánnyal fogja mindennapi megélhetését megalapozni.

Vallomása alapján a rendőrség helyszíni szemlét tartott

a megjelölt helyen s meg is találta az elrejtett fegyvereket.

Ardelean egyébként erre a legutolsó rablótámadásra is, amelyen súlyosan megsebesült és rendőrkézre került, három revolvert és rengeteg töltényt vitt magával.

Mindenképpen biztos akart lenni a dobozában.

A szatmári pénzügyigazgatósági háboru hullámozó frontja

Cucut megkontrázzák, Cucu rekontrázzik, de a nagy parit a közönség fizeti

Szatmár, október 24.

A B. L. részletesen ismertette azt a harcot, amely a szatmári pénzügyigazgatóság elcsapott tisztviselői és Cucu Illés pénzügyigazgató között lejátszódott, sőt ma is játszódik. Pokoli színjáték ez, amelyben a néző: az adófizető polgár: busás beléptidíjat fizet.

Az elcsapott tisztviselők azzal vádolják főnöküket, hogy negyvenmillió lejelle megkárosította az államot.

Mégpedig úgy, hogy kijárók közvetítésével súlyos adótartozásokat, örökösödési illetékeket törölt el.

A feljelentést „az északi határok hét védelmezője, akik tiszta románok” aláírással szignálták. A feljelentés eredményeképpen megindult a vizsgálat, amelynek legutóbbi fázisa az volt, hogy Cucu Illést Madgearu miniszter táviratilag felfüggesztette állásától.

Cucu nyomban elutazott Bukarestbe és ott interveniált a felfüggesztő rendelet visszavonása érdekében.

Lehet, hogy sikerülni fog neki. Az ellene folytatott purifikáló halárat vezére: Pop Adrian főkontrollor.

Ujabb fejlemény: Ugyancsak miniszteri távirattal felfüggesztették Pop Adriánt is az állásából.

Állítólag súlyos visszaéléseket követett el az örökösödési adók körül. Pop Adrián azt állítja: ez Cucu bosszúja.

Cucu azt állítja, hogy felfüggesztése Pop Adrián és társainak bosszúja.

Valóságos pénzügyi háboru dühög a szatmári fronton.

Ugyanakkor a repülőbiztonságok tovább

dolgoznak a megyében.

E héten Nagybányán zártak be egy egész sereg üzletet.

Szatmáron is dolgoznak.

Azonkívül minden nap egy másik adóellenőr, vagy tisztviselő áll a bíróság előtt.

Cucu hajsza.

Csaknem mindegyiket felmentik. Bizonyítékok vagy bűncselekmények hiányában.

A felmentettek fogadkoznak: majd ők megmutatják.

Ők beszélni fognak.

Vége a diszkreciónak. Azt mondják, hogy volt igazgatójuknak fizettek az állásukért. Rendes havi fizetést adtak a perceptorai vagy az ellenőri állásért.

Az ember nem is hiszi.

Lehet ez?

Az elcsapott tisztviselők mondják: ők majd megmutatják.

Egyelőre azonban csak a közönségnek mutatják meg. Kóstolót adnak a pénzügyi háboruból.

Popovici igazságügy-miniszter Temesváron és Aradon

Temesvár, október 24.

Popovici Mihály igazságügyminiszter többnapos vadászatra a Bánságba érkezett. Meglátogatta Temesvár városát is, ahol a közel jövőben épülő igazságügyi palotával kapcsolatban folytatott megbeszéléseket. Ugyancsak járt az igazságügyminiszter Aradon is, ahol szintén az igazságügyi intézményeket nézte meg.

Legújabb

NAGYVARADRÓL JELENTIK:

A nagyváradi épületfakereskedők az állami erdőhivatal (Caps) ingerenciájára kartellbe léptek. Eredmény: az épületfa ára harminc perccel emelkedett. — Grádeszéke községben leégett Orb Florian háza. Két ember bennpusztult a beomló épületben. — Tűz volt a Belényes melletti Sebes községben is, ahol két nő esett a lángok martalékául. — Gróf nesselrode Károly nagyváradi bírót 6 hónapra felfüggesztették.

BUKARESTBŐL JELENTIK:

A liberális Viitorul úgy tudja, hogy Vajda miniszterelnök megbízásából Popovici igazságügyminiszter Badacsonyba utazott Maniuhoz s vasárnap tárgyalt vele.

Maniu ezúttal is határozottan visszautasított minden kiegyezést Vajdával.

Kitartott ama álláspontja mellett, hogy a jelenlegi kormányzás meghosszabbítása káros az ország számára szempontjából. Személyi magatartását illetően Maniu leszegedte, hogy ő nem fog részt venni a parlament munkájában, viszont nem gátolja meg hivatást abban, hogy a Vajda-kormány tevékenységét tetszésük szerint bírálják.

Popovici kedden érkezik vissza a fővárosba.

Titulescu pénteken érkezik vissza a fővárosba. Ezzel kapcsolatban újból szó van a kormány átszervezéséről és Mihalachenak a kabinetbe való belépéséről.

Beavatott körökből származó értesülés szerint a liberális párt vezetősége elhatározta, hogy nem vesz részt a parlament megnyitásán, hanem november 14—15 és 16-án felvonultatja tömegeit a fővárosba. Mialatt a parlament ünnepélyes megnyitása végbemegy, a liberális-párt vezetői népgyűléseken törvényenkívülinek nyilvánítják a Vajda-kormányt és azonnali távozását fogják követelni.

KOLOZSVARRÓL JELENTIK:

Hír szerint a Maniu-csoport elhatározta, hogy kiteszi nyomdájából, amely a Maniu néven van, a kormány erdélyi hivatalosát, a Patriát. A Maniu-csoport lapja, a România Nouă, október 30-án, a jövő hétfőn indul.

A munkakamara első ülését botrányos incidens zavarta meg. A kereskedelmi alkalmazottak küldöttsége jelent meg az értekezleten, amelynek vezetősége azzal vádolta meg a kamarat, hogy elejt a kereskedelmi alkalmazottak érdekeinek védelmét. Jumanca elnök rendőrséggel fenyegette meg a küldöttséget, majd a gyűlést a tárgysorozat letárgyalása nélkül berekesztette.

PARISBÓL JELENTIK:

Madgearu pénzügyminiszter hétfőn beható tanácskozást folytatott le Paul Boncour francia külügyminiszterrel.

A kamara költségvetési vitáját délután fél két órakor megszakították és fél 4 órakor folytatták. A Daladier-kormány helyzete változatlanul válságos, sorsának eldőlte csak a késő éjszakai órákban várható.

BUDAPESTRŐL JELENTIK:

Hétfőn bontották fel Karácsonyi Jenő gróf végrendeletét. Nagy feltűnést kelt, hogy a gróf teljesen kizárta feleségét az örökségből és általános örökösévé adoptált fiát, Keglevich-Karácsonyi grófot tette meg.

WASHINGTONBÓL JELENTIK:

Az amerikai Unio Iowa államában a sztrájkoló farmerek sortűzzel akadályozták meg azokat a sztrájkoló társaságokat, akik élelmiszereket akartak bevinni a városokba. A kisgazdák sztrájkvezetősége elhatározta, hogy a mozgalmat az Unio 23 államára kiterjeszti és mindaddig nem adják fel a harcot, míg Roosevelt elnököt követeléseik teljesítésére nem kényszerítik. A farmerszövetség elnöke kijelentette, hogy Roosevelt szövetszálhasogató kijelentései nem tartalmazznak határozott ígéretet a gazdák helyzetének feljavítására és ezért a farmerek mindaddig folytatják sztrájkjukat, amíg olyan árakat nem biztosítanak számukra, amelyek mellett legalább is termelési költségeiket behozhatják.

BERLINBŐL JELENTIK:

A Van der Lubbe-per délutáni helyszíni tárgyalásán Wagner szakértő kijelentette, hogy a gyújtogatás nem történetelt úgy, ahogyan Van der Lubbe előadta. Kétségtelen, hogy a terepet előkészítették a gyújtogatásra és ebben a munkában legalább három személynek kellett még részt vennie. Hogy milyen vegyi anyagokat használtak a gyújtogatás sikerének biztosítására, azt nem mondhatja meg. Schatz szakértő szintén olyan értelmű szakvéleményt adott, amely szerint a tűzet mesterséges eszközökkel segítették elő. Azokat a helyeket, amelyeken az épületet felgyújtották, előzetesen petróleummal és nehéz benzinnel öntötték le.

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundatia pentru Scoală - BCU Cluj-Napoca.